

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
Кафедра менеджменту та адміністрування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Шляхи підвищення ефективності формування та використання ресурсного потенціалу підприємства
Назва теми
(на прикладі ТОВ «Україна 2001», м. Теофіполь, Хмельницька обл.)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Шифр і найменування
Спеціальність 073 Менеджмент
Код і найменування
Освітня програма Бізнес-адміністрування
Найменування

Шифр КвРМН.024180.01.27.00

Виконав здобувач 2 курсу, група БАМ-24-1
Шифр

Роман Савков
Підпис

РОМАН САВКОВ
Ім'я, прізвище

Керівник канд. екон. наук, доцент
Науковий ступінь, учене звання

О. Остапчук
Підпис

Ольга ОСТАПЧУК
Ім'я, прізвище

Нормоконтролер с.в. Савков

С.в. Савков
Підпис

Ірина Трабовська
Ім'я, прізвище

До захисту допускаю:

Завідувач кафедри менеджменту та адміністрування

Ніла Тюріна
Підпис

НІЛА ТЮРИНА
Ім'я, прізвище

11 12 2025 р.

Хмельницький 2025

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет управління, адміністрування та туризму
Кафедра менеджменту та адміністрування
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 073 Менеджмент
код і найменування
Освітня програма Бізнес-адміністрування
найменування

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Завідувач кафедри _____
" 1 " 19 _____ 2025р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Савков Роман Володимирович
Прізвище, ім'я, по батькові здобувача

1. Тема Шляхи підвищення ефективності формування та використання ресурсного потенціалу підприємства (на прикладі ТОВ «Україна 2001», м. Теофіполь, Хмельницька обл.)

Керівник роботи Оспарчук Ольга Василівна, канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту та адміністрування
Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання

Затверджено наказом ректора університету від 15.09.2025р. №65 дод. 18

2. Строк подання студентом роботи на кафедру 10 грудня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи фінансова та економічна звітність, дані щодо стратегічного позиціонування підприємства на ринку, нормативно-правові документи, літературні джерела та наукові публікації з питань ефективності формування та використання ресурсного потенціалу підприємства.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1. Теоретичні основи формування та використання ресурсного потенціалу підприємства. 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Україна 2001». 3. Шляхи підвищення ефективності формування та використання ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001».

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень): 1. Динаміка доходу підприємства за 2022–2024 рр. 2. Динаміка чистого прибутку за 2022–2024 рр. 3. Динаміка фондівдавачі ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр. 4. Динаміка фондомісткості за 2022–2024 рр. 5. Динаміка продуктивності праці ТОВ «Україна 2001» у 2022–2024 рр. 6. Динаміка показників рентабельності. 7. Динаміка коефіцієнтів ліквідності у 2022–2024 рр. 8. Коефіцієнт автономії та заборгованості у 2022–2024 рр. 9. Динаміка сукупного ресурсного потенціалу та чистого доходу ТОВ «Україна 2001». 10. Прогнозна зміна структури витрат на 1 га посівів після впровадження заходів оптимізації.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1. Теоретико-методичний	Остапчук О.В., доц. каф. менеджменту та адміністрування	<i>О. Остапчук</i>	<i>О. Остапчук</i>
2. Дослідницько-аналітичний	Остапчук О.В., доц. каф. менеджменту та адміністрування	<i>О. Остапчук</i>	<i>О. Остапчук</i>
3. Проектно-рекомендаційний	Остапчук О.В., доц. каф. менеджменту та адміністрування	<i>О. Остапчук</i>	<i>О. Остапчук</i>
4. Нормоконтроль	<i>Драйко І.В., ст. викл.</i>	<i>І. Драйко</i>	<i>І. Драйко</i>

7. Дата видачі завдання 5 вересня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів (розділів) кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи	Вересень 2025	виконано
2.	Одержання індивідуального завдання	Вересень 2025	виконано
3.	Складання календарного плану графіка написання кваліфікаційної роботи	Вересень 2025	виконано
4.	Підготовка до виконання кваліфікаційної роботи: підбір та вивчення літератури, участь у виконанні науково-дослідних робіт, інші заходи	Вересень 2025	виконано
5.	Уточнення теми кваліфікаційної роботи та календарного плану-графіка, виходячи зі специфіки базового підприємства, установи	Вересень 2025	виконано
6.	Підготовка першого розділу	Вересень 2025	виконано
7.	Підготовка другого розділу	Жовтень 2025	виконано
8.	Підготовка третього розділу	Листопад 2025	виконано
9.	Підготовка висновків	Листопад 2025	виконано
10.	Здача науковому керівнику	Листопад 2025	виконано
11.	Доопрацювання кваліфікаційної роботи з урахуванням зауважень наукового керівника	Листопад 2025	виконано
12.	Написання та оформлення роботи в остаточному варіанті	Грудень 2025	виконано
13.	Перевірка рукопису роботи на плагіат, отримання довідки	Грудень 2025	виконано
14.	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	Грудень 2025	виконано
15.	Одержання підгуку наукового керівника	Грудень 2025	виконано
16.	Одержання рецензії зовнішнього рецензента	Грудень 2025	виконано
17.	Захист кваліфікаційної роботи	Грудень 2025	виконано

Здобувач

О. Остапчук
Підпис

Юліан Савлов
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник кваліфікаційної роботи

О. Остапчук
Підпис

Олена Остапчук
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ

Савков Р.В. Шляхи підвищення ефективності формування та використання ресурсного потенціалу підприємства (на прикладі ТОВ «Україна 2001», м. Теофіполь, Хмельницька обл.). Керівник роботи – канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту та адміністрування Остапчук О.В. Кваліфікаційна робота магістра: 78 с., 10 рисунків, 17 таблиць, 2 додатки, 56 джерел посилання.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ.

Розвинуто теоретичні засади формування ресурсного потенціалу підприємства, розкрито його сутність та структуру. Визначено фактори впливу та узагальнено методичні підходи до оцінювання ефективності його використання.

Проаналізовано діяльність ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 роки. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу засвідчила перехід до інтенсивної моделі розвитку. Проведено SWOT-аналіз для виявлення резервів зростання.

Обґрунтовано стратегічні напрями підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу. Розроблено заходи щодо впровадження точного землеробства та модернізації біоенергетичного комплексу. Розраховано економічну ефективність проектних рішень та їх вплив на фінансовий стан підприємства.

Підпис автора

« 11 » 11 2025 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1 Теоретичні основи формування та використання ресурсного потенціалу підприємства	10
1.1 Економічна сутність і структура ресурсного потенціалу підприємства	10
1.2 Фактори впливу на ефективність формування та використання ресурсного потенціалу	14
1.3 Підходи до оцінювання ефективності ресурсного потенціалу підприємства .	19
Висновки до першого розділу	25
2 Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Україна 2001»	27
2.1 Загальна характеристика підприємства	27
2.2 Аналіз основних техніко-економічних показників підприємства	31
2.3 Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства	45
2.4 SWOT-аналіз підприємства.....	49
Висновки до другого розділу	52
3 Шляхи підвищення ефективності формування та використання ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001»	54
3.1 Стратегічні напрями підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства	54
3.2 Розробка та обґрунтування заходів щодо оптимізації використання ресурсів	58
3.3 Оцінка очікуваних результатів від реалізації запропонованих заходів	63
Висновки до третього розділу.....	67
Висновки	70
Перелік джерел посилання	74
Додаток А Зведена фінансова звітність (Баланс) ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр. (тис. грн).....	80
Додаток Б Зведений Звіт про фінансові результати ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр. (тис. грн).....	82

ВСТУП

Сучасні умови господарювання, що характеризуються високою турбулентністю ринкового середовища, глобалізаційними викликами та обмеженістю доступу до зовнішніх джерел фінансування, вимагають від аграрних підприємств пошуку внутрішніх резервів зростання. Ключовим фактором забезпечення сталого розвитку та конкурентоспроможності агробізнесу стає ефективне використання наявного ресурсного потенціалу. Від того, наскільки раціонально підприємство мобілізує та трансформує свої матеріальні, трудові, фінансові та земельні ресурси у кінцевий продукт, залежить його здатність адаптуватися до змін, генерувати прибуток та забезпечувати продовольчу безпеку країни.

У нинішніх реаліях, які ускладнені наслідками воєнного стану, порушенням логістичних ланцюгів та ціновою волатильністю на енергоносії, питання оптимізації ресурсної бази набуває критичного значення. Аграрним менеджерам необхідно не лише нарощувати обсяги виробництва, а й переходити до інтенсивних моделей господарювання, впроваджувати інноваційні технології та забезпечувати енергетичну автономність, що робить дослідження ефективності використання ресурсного потенціалу надзвичайно актуальним.

Значна частина праць вітчизняних та зарубіжних науковців присвячена дослідженню теоретичних та прикладних аспектів формування і використання ресурсного потенціалу підприємства, а саме: О. Ареф'єва, Л. Берднікова, І. Дашко, Н. Краснокутська, О. Латишева, І. Рєпіна, С. Сердак та інші. Однак, незважаючи на вагомий доробок, питання комплексної модернізації ресурсної бази аграрних підприємств в умовах сучасних викликів потребують подальшого вивчення.

Метою даної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності формування та

використання ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001» на основі аналізу його фінансово-господарської діяльності.

Для досягнення поставленої мети сформульовано такі основні завдання:

- розглянути економічну сутність та структуру ресурсного потенціалу підприємства;
- визначити фактори впливу на ефективність формування та використання ресурсів;
- узагальнити методичні підходи до оцінювання ефективності використання ресурсного потенціалу;
- надати загальну характеристику діяльності ТОВ «Україна 2001»;
- проаналізувати основні техніко-економічні показники та фінансовий стан підприємства;
- здійснити оцінку ефективності використання ресурсного потенціалу та провести SWOT-аналіз діяльності ТОВ «Україна 2001»;
- обґрунтувати стратегічні напрями підвищення ефективності ресурсного потенціалу;
- розробити заходи щодо оптимізації використання ресурсів через впровадження точного землеробства та розвиток біоенергетики;
- оцінити економічну ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є процеси формування та використання ресурсного потенціалу аграрного підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та прикладних аспектів підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001».

У кваліфікаційній роботі для вирішення поставлених завдань використано загальнонаукові та спеціальні методи: абстрактно-логічний (для уточнення понятійного апарату), системний підхід (для дослідження структури потенціалу),

методи фінансового та економічного аналізу (для оцінки діяльності підприємства), SWOT-аналіз (для виявлення стратегічних перспектив), розрахунково-конструктивний метод (для обґрунтування ефективності проєктних рішень).

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, фінансова звітність ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 роки, а також інтернет-ресурси.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність і структура ресурсного потенціалу підприємства

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються високою конкуренцією, глобалізацією та швидкими технологічними змінами, ефективне управління ресурсами стає критичним фактором успіху будь-якого підприємства. Ресурси є матеріальною основою виробництва, а їх раціональне використання визначає результативність економічної діяльності.

Традиційно під економічними ресурсами розуміли запаси природних багатств, матеріальних цінностей, фінансових коштів та трудових можливостей, які можуть бути використані для виробництва товарів і послуг. В аграрній економіці ключовими були земля та праця, в індустріальній – капітал та енергетичні ресурси. Однак у сучасній постіндустріальній економіці акценти зміщуються: вирішального значення набувають інтелектуальні ресурси, знання, інформація та інноваційні здібності [12]. Зростає роль людського капіталу, оскільки саме кваліфікований персонал здатний генерувати нові ідеї та ефективно використовувати новітні технології.

Для глибшого розуміння можливостей підприємства в економічній науці використовується категорія «потенціал». Етимологічно термін «потенціал» походить від латинського «*potentia*» (сила, міць) і трактується як сукупність наявних засобів, запасів і можливостей, які можуть бути мобілізовані для досягнення певної мети. Поняття «ресурс» (від франц. «*ressource*» – засіб, запас) визначається як запаси чогонебудь, які можна використати в разі потреби. Синтез цих понять формує категорію «ресурсний потенціал», яка є фундаментальною для оцінки спроможності підприємства до розвитку.

В економічній літературі існує значна кількість підходів до визначення ресурсного потенціалу, що пояснюється складністю та багатогранністю цього поняття. Аналіз наукових джерел дозволяє виокремити кілька основних напрямів трактування цієї категорії.

Низка авторів, зокрема М. Мескон, М. Альберт та Ф. Хедоурі, розглядають потенціал через призму наявних ресурсів, необхідних для досягнення цілей організації [31, с. 35]. А.А. Мазаракі та І.С. Буряк визначають ресурсний потенціал як сукупність матеріальних, нематеріальних, фінансових, трудових та інших активів, які знаходяться у розпорядженні суб'єкта господарювання і можуть бути використані для виконання його місії [11, с. 42]. Подібної думки дотримується М.Д. Балджи, акцентуючи увагу на сукупності наявних видів ресурсів, що використовуються у процесі діяльності [5].

Інша група дослідників розширює це поняття, включаючи до нього не лише наявні ресурси, але й здатність підприємства їх ефективно використовувати. Так, О.В. Ареф'єва розглядає потенціал як економічну спроможність підприємства реалізувати свої цілі, що визначається наявністю ресурсів та умовами їх використання [7]. Аналогічно, О.С. Федонін, І.М. Рєпіна та О.І. Отенко визначають ресурсний потенціал як сукупність ресурсів, які не тільки є в наявності, але й здатні забезпечити досягнення стратегічних цілей при їх оптимальному використанні [41, с. 18]. О.І. Ковтун підкреслює, що потенціал – це не просто ресурси, а здатність системи трансформувати їх у кінцевий результат [31, с. 61].

Третій підхід акцентує увагу на майбутніх можливостях та прихованих резервах. Г.М. Калетнік та Т.М. Цигранкова розглядають ресурсний потенціал як сукупність можливостей та здібностей персоналу ефективно використовувати наявні ресурси для задоволення потреб ринку [4]. В.О. Точилін та Т.А. Осташко визначають його як максимально можливий обсяг матеріальних благ, який може бути вироблений за умови повного використання ресурсів [29, с. 73]. О.М. Трутніна наголошує на

динамічному характері потенціалу, визначаючи його як міру можливого, сукупність накопичених ресурсів та здатність менеджменту привести їх у дію для досягнення поточних та стратегічних цілей [25].

С.А. Лапін пропонує більш комплексне визначення, розглядаючи потенціал підприємства як системну сукупність об'єктивних (матеріально-речові, трудові, природні ресурси) та суб'єктивних (здібності персоналу до їх реалізації) факторів [5]. В.А. Свободін підкреслює, що ресурсний потенціал характеризує здатність системи функціонувати та розвиватися, а його ефективне використання є критерієм якості управління [29].

Узагальнюючи наведені погляди, можна виділити три основні методичні підходи до розуміння сутності ресурсного потенціалу:

1. Ресурсний підхід: розглядає потенціал як просту сукупність наявних ресурсів (запасів, засобів, джерел) безвідносно до ефективності їх використання. Це найбільш статичне трактування [14].

2. Результативний підхід: акцентує увагу на здатності підприємства досягати певних результатів (наприклад, максимізації прибутку чи обсягу виробництва) за допомогою наявних ресурсів [2].

3. Інтегральний підхід: є найбільш повним і розглядає потенціал як складну систему, що включає не лише ресурси в їх кількісному та якісному вимірі, але й організаційні здібності, управлінські компетенції та внутрішні резерви, що забезпечують ефективну трансформацію ресурсів у готову продукцію та конкурентні переваги [4].

На нашу думку, найбільш доцільним є використання інтегрального підходу. Ресурсний потенціал підприємства слід розглядати як динамічну систему наявних та прихованих (резервних) ресурсів, які у поєднанні з організаційно-управлінськими здібностями підприємства визначають його здатність здійснювати ефективну господарську діяльність, адаптуватися до змін зовнішнього середовища та досягати

стратегічних цілей розвитку.

Важливою характеристикою ресурсного потенціалу є його структура. Більшість дослідників [1], [27], [28] сходяться на думці, що вона включає такі основні елементи:

— Матеріально-технічні ресурси: основні виробничі фонди, обладнання, технології, сировина та матеріали.

— Трудові ресурси (кадровий потенціал): чисельність персоналу, його кваліфікаційний рівень, професійні знання, навички, досвід та мотивація. В сучасних умовах саме людський капітал часто стає визначальним фактором ефективності.

— Фінансові ресурси: власний та позиковий капітал, наявність обігових коштів, інвестиційні можливості.

— Інформаційні ресурси: бази даних, програмне забезпечення, ринкова інформація, ноу-хау, патенти та ліцензії.

— Природні ресурси: земельні угіддя, водні ресурси, корисні копалини (особливо актуально для аграрних та видобувних підприємств).

Ресурсний потенціал як економічна категорія характеризується низкою специфічних рис [20], [54]:

— Цілісність: потенціал існує лише при взаємодії всіх його складових елементів, які утворюють єдину систему.

— Багатокомпонентність: він складається з різних видів ресурсів, кожен з яких має свої особливості формування та використання.

— Динамічність: величина та структура потенціалу постійно змінюються під впливом внутрішніх (інвестиції, навчання персоналу) та зовнішніх (ринкова кон'юнктура, технологічний прогрес) факторів.

— Взаємозамінність та альтернативність: певні види ресурсів можуть бути замінені іншими (наприклад, ручна праця – автоматизацією, одні матеріали – іншими) для досягнення того ж результату, що дозволяє оптимізувати витрати.

— Здатність до розвитку: потенціал може нарощуватися через інновації, інвестиції та вдосконалення управління.

Слід розрізняти поняття «потенціал» і «капітал». Якщо капітал – це вартісна оцінка активів, що приносять дохід, то потенціал – це ширша категорія, яка включає як матеріалізовані, так і нематеріалізовані можливості підприємства, в тому числі ті, що ще не задіяні у виробничому процесі (резерви) [37].

Отже, дослідження економічної сутності ресурсного потенціалу дозволяє зробити висновок, що це не просто статистична сукупність активів, а складна динамічна система, яка визначає граничні можливості підприємства. Ефективність функціонування цієї системи залежить не лише від кількості та якості наявних ресурсів, але й від збалансованості їх структури та, що найважливіше, від здатності системи управління мобілізувати ці ресурси для досягнення поставлених цілей. Розуміння природи ресурсного потенціалу є вихідною точкою для розробки стратегії розвитку підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

1.2 Фактори впливу на ефективність формування та використання ресурсного потенціалу

Ефективне формування та використання ресурсного потенціалу підприємства залежить від багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів, що визначають можливості розвитку та забезпечення конкурентоспроможності. В сучасних умовах господарювання виділяють кілька ключових груп таких факторів: економічні, організаційні, технологічні, соціальні та інституційні [27, с. 61].

До економічних факторів належать обсяги та структура фінансових ресурсів, їх доступність і ефективність використання. Значний вплив на ресурсний потенціал має

фінансова стабільність підприємства, рівень його ліквідності, можливості залучення кредитних та інвестиційних ресурсів, а також умови фінансового ринку [14, с. 77]. Зокрема, обмеженість фінансових ресурсів безпосередньо обмежує інвестиції в матеріально-технічну базу, оновлення технологій і розвиток персоналу, що в свою чергу знижує загальну продуктивність ресурсного потенціалу.

Організаційні фактори визначають ефективність управління ресурсами. До них відносять структуру управління підприємством, ступінь централізації та децентралізації функцій, розподіл повноважень і відповідальності між підрозділами [41, с. 102]. Раціональна організаційна структура сприяє оптимізації використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, тоді як неефективна структура може призводити до дублювання функцій, непродуктивних витрат та низької адаптивності до змін зовнішнього середовища.

Технологічний розвиток є одним з визначальних чинників підвищення ефективності ресурсного потенціалу. Сучасні технології забезпечують оптимізацію виробничих процесів, підвищення продуктивності праці та скорочення матеріальних витрат [50, с. 88]. При цьому важливо враховувати не лише наявність високотехнологічного обладнання, а й рівень його інтеграції в існуючі бізнес-процеси та кваліфікацію персоналу, здатного ефективно ним користуватися.

Соціальні фактори впливають на ефективність використання трудових ресурсів та мотивацію персоналу. Вони включають рівень кваліфікації працівників, систему стимулювання та винагороди, корпоративну культуру і клімат у колективі [24, с. 115]. Високий рівень професійної підготовки і мотивації персоналу забезпечує більш продуктивне використання ресурсів, знижує плинність кадрів та сприяє впровадженню інноваційних рішень. Водночас ігнорування соціальних аспектів може призводити до низької ефективності роботи навіть при наявності достатніх матеріальних і фінансових ресурсів.

Інституційні фактори визначають рамки функціонування підприємства у зовнішньому середовищі. До них належать законодавча база, податкова політика, рівень розвитку ринку, доступність державних програм підтримки та регулювання [28, с. 133]. Невизначеність у законодавстві або часті зміни регуляторних норм створюють ризики для ефективного планування ресурсів і можуть збільшувати адміністративні витрати. Водночас сприятливі інституційні умови дозволяють підприємствам більш гнучко розподіляти ресурси та інвестувати у розвиток ключових напрямів діяльності.

Ринкові умови безпосередньо визначають стратегії використання ресурсного потенціалу. До таких факторів відносять попит на продукцію або послуги, конкурентне середовище, цінову політику та динаміку ринку [4, с. 90]. Підприємства, які активно реагують на зміни ринкової кон'юнктури, здатні оптимізувати розподіл ресурсів, швидко модернізувати виробничі процеси і забезпечувати баланс між витратами та прибутковістю. Ігнорування ринкових сигналів може призводити до неефективного використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів.

Ефективність формування та використання ресурсного потенціалу визначається не тільки окремими групами факторів, а й їхньою взаємодією. Внутрішні фактори – організаційні, технологічні, соціальні та економічні – формують базу для розвитку підприємства, тоді як зовнішні фактори – інституційні, ринкові, політичні та екологічні – встановлюють межі можливостей і створюють умови адаптації [13, с. 145].

Комплексний підхід до управління ресурсами передбачає узгодження внутрішніх потенціалів підприємства з вимогами зовнішнього середовища. Наприклад, наявність високотехнологічного обладнання і кваліфікованого персоналу буде малоефективною без фінансових ресурсів для оновлення виробничих процесів або без стабільного попиту на продукцію. У цьому контексті економічна стабільність підприємства і правильна організаційна структура взаємодіють із соціальними та

технологічними факторами, забезпечуючи гнучке і ефективне використання ресурсного потенціалу [2, с. 158].

Політична стабільність і правове середовище є критично важливими для довгострокового планування використання ресурсів. Зміни у законодавстві, податкових та митних режимах, державних регулюваннях можуть істотно впливати на вартість ресурсів і їх доступність [29, с. 120]. Підприємства, які прогнозують такі зміни і розробляють механізми адаптації, зменшують ризики і підвищують ефективність використання ресурсів. У протилежному випадку нестабільність у правовому середовищі може призвести до простоїв, додаткових витрат та низької окупності інвестицій у матеріально-технічну базу.

Екологічні умови та вимоги до сталого розвитку все частіше впливають на формування ресурсного потенціалу. Забезпечення екологічно безпечного виробництва, раціональне використання енергетичних і матеріальних ресурсів не лише відповідає законодавчим нормам, а й підвищує репутацію підприємства, відкриває доступ до нових ринків і фінансування [41, с. 133]. Екологічні інновації, зокрема впровадження енергоефективних технологій, зменшують собівартість продукції та сприяють довгостроковій стабільності ресурсного потенціалу.

Для підвищення ефективності формування та використання ресурсного потенціалу необхідно не лише враховувати окремі фактори, а й інтегрувати їх у загальну стратегію управління підприємством. Такий підхід передбачає системну оцінку ресурсів, планування їхнього використання та постійний контроль за динамікою зовнішніх і внутрішніх умов [33, с. 162].

Економічні фактори у стратегічному контексті визначають можливості інвестування в оновлення обладнання, навчання персоналу та оптимізацію виробничих процесів. Організаційні та технологічні фактори дозволяють реалізувати ці інвестиції максимально ефективно, забезпечуючи синхронізацію процесів, підвищення продуктивності та скорочення втрат ресурсів [28, с. 175].

Соціальні фактори у стратегічному управлінні проявляються у формуванні корпоративної культури, систем мотивації та професійного розвитку персоналу. Підприємства, які інвестують у розвиток людського капіталу, отримують довгострокову конкурентну перевагу через підвищення продуктивності та зниження плинності кадрів [33, с. 190].

Інституційні та ринкові фактори забезпечують рамки для реалізації внутрішніх ресурсів. Адекватне реагування на зміни зовнішнього середовища, передбачення регуляторних змін та адаптація до ринкових умов дозволяють підприємству підтримувати баланс між витратами та доходами, раціонально розподіляти ресурси та підвищувати загальну ефективність їх використання [37, с. 203].

Впровадження комплексного управління ресурсами передбачає оцінку та пріоритизацію факторів впливу, що забезпечує оптимізацію використання трудових, матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів. Зокрема, методи стратегічного аналізу, такі як SWOT-аналіз, PESTEL-аналіз та ресурсний аудит, дозволяють системно оцінити сильні і слабкі сторони підприємства, можливості та загрози зовнішнього середовища [29, с. 220].

Комплексне управління ресурсами також включає формування інтегрованих планів розвитку підприємства, де взаємодія економічних, технологічних, соціальних і інституційних факторів забезпечує стійке підвищення продуктивності та адаптивності ресурсного потенціалу. Важливо відзначити, що такий підхід дозволяє не тільки оптимізувати використання існуючих ресурсів, а й планувати їхнє поповнення, модернізацію та залучення нових джерел [41, с. 238].

Ефективність формування та використання ресурсного потенціалу підприємства визначається комплексною взаємодією внутрішніх і зовнішніх факторів. Внутрішні ресурси – економічні, організаційні, технологічні та соціальні – формують базу для реалізації стратегічних цілей підприємства, забезпечують продуктивність та адаптивність [36, с. 245]. Зовнішні фактори – інституційні, ринкові, політичні та

екологічні – визначають умови функціонування та обмежують або розширюють можливості підприємства у плануванні та використанні ресурсів.

Системне управління ресурсним потенціалом передбачає узгодження дій всіх структурних підрозділів, інтеграцію технологічних та організаційних рішень з економічними ресурсами та соціальними чинниками, а також своєчасне реагування на зміни зовнішнього середовища. Такий підхід дозволяє не тільки підвищити ефективність використання існуючих ресурсів, а й формувати умови для їхнього сталого розвитку та поповнення [46, с. 262].

1.3 Підходи до оцінювання ефективності ресурсного потенціалу підприємства

Ефективність функціонування підприємства в умовах ринкової економіки є визначальною характеристикою його діяльності, що відображає результативність використання наявних ресурсів. Проблема оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу є складною та багатогранною, що зумовлює існування значної кількості наукових підходів до її вирішення.

Перш за все, необхідно розмежувати поняття «ефект» та «ефективність». Як зазначають дослідники [24, с. 11], ефект відображає абсолютний результат діяльності (наприклад, обсяг прибутку, вартість виробленої продукції), тоді як ефективність є відносною величиною, що характеризує співвідношення отриманого ефекту до витрат або ресурсів, які забезпечили цей результат [28]. Економічна ефективність показує, якою ціною досягнуто результат, і є якісним показником діяльності підприємства.

В економічній літературі виділяють різні види ефективності: виробничу, фінансову, соціальну, екологічну тощо. Узагальнюючим показником часто виступає

ефективність господарської діяльності, яка вимірюється через систему показників рентабельності (прибутковості) [1]. До основних показників цієї групи належать: рентабельність активів (ROA), рентабельність власного капіталу (ROE), рентабельність продажів (ROS), рентабельність виробництва та рентабельність інвестицій (ROI) [1]. Для комплексного аналізу факторів, що впливають на ефективність, часто використовується модель Дюпона, яка деталізує залежність рентабельності власного капіталу від прибутковості продажів, оборотності активів та структури капіталу.

Однак, оцінка ефективності використання саме ресурсного потенціалу має свою специфіку. Вона повинна враховувати не лише фінансові результати, але й ступінь залучення та віддачу від усіх видів ресурсів – матеріальних, трудових, фінансових, інформаційних. Науковці наголошують на необхідності застосування системного підходу, який дозволяє оцінити збалансованість розвитку різних складових потенціалу [29]; [31, с. 66].

Аналіз наукових джерел дозволяє виокремити кілька основних методичних підходів до оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу:

1. Витратний підхід. Його сутність полягає в оцінці ефективності через мінімізацію витрат на одиницю результату. Основний акцент робиться на калькулюванні собівартості та контролі за використанням ресурсів. Головним недоліком є те, що зниження витрат не завжди свідчить про зростання ефективності, якщо при цьому погіршується якість продукції або втрачаються ринкові позиції [22].

2. Ресурсний підхід. Базується на зіставленні результатів діяльності з обсягом застосованих ресурсів (авансованого капіталу). Ключовими показниками тут є ресурсовіддача, фондівіддача, продуктивність праці. Цей підхід дозволяє оцінити інтенсивність використання ресурсної бази, але не завжди враховує ринкову вартість ресурсів та фінансові аспекти діяльності [27].

3. Результативний (цільовий) підхід. Оцінює ефективність як ступінь досягнення поставлених цілей (наприклад, частки ринку, обсягу прибутку). Він орієнтований на стратегічні аспекти, проте складність полягає у коректному визначенні та квантифікації цілей, особливо якісних.

4. Ринковий (вартісний) підхід. Орієнтований на оцінку здатності підприємства створювати вартість для власників. Основними критеріями є ринкова капіталізація, економічна додана вартість (EVA). Цей підхід є найбільш актуальним для стратегічного управління, але його застосування ускладнене нерозвиненістю фондового ринку в Україні та складністю розрахунків [12].

Кожен із зазначених підходів має свої переваги та обмеження. Використання лише одного з них не дає повної картини ефективності використання ресурсного потенціалу, який є складною динамічною системою. Тому більшість сучасних дослідників [4, 6, 7] схиляються до необхідності використання інтегрального підходу.

Інтегральний підхід передбачає згортання системи часткових показників, що характеризують різні аспекти використання ресурсів, у єдиний узагальнюючий індекс. Це дозволяє отримати комплексну оцінку, порівнювати ефективність діяльності підприємства у динаміці або з конкурентами, а також виявляти резерви зростання.

Методика інтегральної оцінки, як правило, реалізується у кілька етапів:

1. формування системи часткових показників;
2. стандартизація (нормування) показників для приведення їх до єдиної вимірності;
3. визначення вагомості кожного показника (експертним або математичним методом);
4. розрахунок інтегрального показника та його інтерпретація.

На першому етапі формується система часткових показників ефективності за основними групами ресурсів. Аналіз літератури [5], [14], [22] дозволяє виділити такі ключові індикатори:

— Ефективність використання трудових ресурсів: продуктивність праці (виробіток на одного працівника), рентабельність персоналу, трудомісткість продукції.

— Ефективність використання матеріальних ресурсів: матеріаловіддача, матеріаломісткість, коефіцієнт оборотності матеріальних запасів.

— Ефективність використання основних фондів: фондівіддача, фондомісткість, фондорентабельність, коефіцієнт зносу та оновлення основних засобів.

— Ефективність використання фінансових ресурсів: коефіцієнти оборотності оборотних активів, рентабельність власного та сукупного капіталу, коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості.

Оскільки часткові показники мають різні одиниці виміру та різну спрямованість (деякі – стимулятори, де зростання є позитивним, інші – дестимулятори, де позитивним є зменшення), необхідна їх стандартизація. Найпоширенішим методом є переведення значень показників у відносні величини в діапазоні від 0 до 1 шляхом порівняння з еталонним (максимальним або мінімальним) значенням у вибірці.

Для показників-стимуляторів (прямий вплив на ефективність) стандартизоване значення (X_{ij}^{st}) розраховується за формулою:

$$X_{ij}^{st} = X_{ij} / X_{max}; \quad (1.1)$$

Для показників-дестимуляторів (обернений вплив):

$$X_{ij}^{st} = X_{min} / X_{ij}; \quad (1.2)$$

де X_{ij} – фактичне значення і-го показника для j-го підприємства;

X_{max} та X_{min} – відповідно максимальне і мінімальне значення показника у сукупності.

Наступним кроком є розрахунок узагальнюючих показників за кожною групою ресурсів (субіндексів). Для цього часто використовується формула середньої

геометричної, яка є більш чутливою до низьких значень окремих компонентів, або середньої арифметичної зваженої, якщо визначено вагові коефіцієнти.

Враховуючи складність та багатокомпонентність ресурсного потенціалу, для цілей даного дослідження пропонується використовувати методику розрахунку інтегрального показника ефективності (Іеф) як середньої геометричної з субіндексів ефективності використання окремих видів ресурсів. Це дозволить врахувати рівень використання кожного елемента потенціалу та їх взаємовплив.

Формула розрахунку інтегрального показника має вигляд:

$$\sqrt[n]{I_{тр} * I_{мр} * I_{фр} * ... * I_n}; \quad (1.3)$$

де $I_{тр}$, $I_{мр}$, $I_{фр}$, I_n – субіндекси ефективності використання відповідно трудових, матеріальних, основних фондів та фінансових ресурсів;
 n – кількість груп ресурсів, що оцінюються.

Перевагою використання середньої геометричної є те, що інтегральний показник буде високим лише за умови достатньо високого рівня ефективності використання всіх видів ресурсів. Якщо хоча б один субіндекс наближається до нуля, загальний інтегральний показник також суттєво знижується, що сигналізує про наявність критичних проблем у використанні певного виду ресурсу.

Для якісної інтерпретації отриманого значення інтегрального показника ефективності доцільно використовувати спеціальну шкалу. У науковій літературі пропонуються різні варіанти таких шкал. Одним із поширених підходів є виділення рівнів ефективності на основі діапазонів значень показника (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Шкала оцінювання рівня ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства

Діапазон значень інтегрального показника (I_{ef})	Рівень ефективності	Характеристика
$0,8 < I_{ef} \leq 1,0$	Високий	Підприємство ефективно використовує всі види ресурсів, має сильні конкурентні позиції та високий потенціал для розвитку.
$0,6 < I_{ef} \leq 0,8$	Середній (достатній)	Ресурси використовуються на середньому рівні, існують певні резерви для підвищення ефективності, фінансовий стан стабільний.
$0,4 < I_{ef} \leq 0,6$	Низький (задовільний)	Ефективність використання ресурсів низька, існують значні диспропорції та невикористані резерви, підприємство потребує оптимізації діяльності.
$0 < I_{ef} \leq 0,4$	Критичний (незадовільний)	Ресурсний потенціал використовується вкрай неефективно, підприємство перебуває у кризовому стані, існує загроза банкрутства.

Запропонований методичний підхід дозволяє не лише констатувати факт ефективного чи неефективного використання ресурсного потенціалу, але й, завдяки аналізу часткових показників та субіндексів, виявляти конкретні проблемні зони («вузькі місця») та напрями підвищення ефективності.

Отже, критичний аналіз існуючих методичних підходів показав, що для комплексної оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства

найбільш доцільним є застосування інтегрального методу. Він дозволяє поєднати в єдиній системі різномірні показники, що характеризують використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, забезпечуючи об'єктивність та системність оцінки. Саме цей підхід буде покладено в основу аналітичної частини даного дослідження.

Висновки до першого розділу

Ресурсний потенціал підприємства в сучасній економічній науці інтерпретується як фундаментальна категорія, що визначає стратегічні межі розвитку та формує базис конкурентоспроможності суб'єкта господарювання. Його економічна сутність розкривається через діалектичну єдність наявних ресурсів та прихованих можливостей їхньої мобілізації для досягнення цілей системи. Ключовою ознакою є дуалістична природа потенціалу, що поєднує просторовий аспект (наявність ресурсів у певний момент) та часовий (здатність трансформуватися у корисний результат у майбутньому). Відтак, поняття потенціалу нерозривно пов'язане не лише з кількісними параметрами бази, але й з якісними характеристиками системи управління, що забезпечує ефективність трансформаційних процесів.

Системний підхід дозволяє ідентифікувати ресурсний потенціал як складну, динамічну поліструктурну систему взаємозалежних елементів. Базовими компонентами виступають матеріально-технічні, фінансові, трудові, інформаційні та енергетичні ресурси. Центральне місце посідає трудовий потенціал як активний рушійний елемент: саме людський капітал через реалізацію компетенцій приводить у дію пасивні елементи виробництва та забезпечує генерацію доданої вартості. В умовах цифровізації суттєвої трансформації зазнає роль інформаційно-інноваційної складової. Інформація стає стратегічним ресурсом, що знижує невизначеність середовища, а здатність генерувати інновації стає визначальним фактором адаптації

до технологічних викликів. Синергетичний ефект взаємодії складових проявляється у перевищенні сукупної результативності системи над простою сумою ефектів окремих ресурсів, що підкреслює важливість збалансованого розвитку.

Формування та використання ресурсного потенціалу відбувається під впливом комплексу внутрішніх та зовнішніх детермінант. До внутрішніх, регульованих менеджментом факторів, належать організаційна структура, рівень технологічного оснащення, корпоративна культура. Зовнішні фактори (інституційні, макроекономічні, ринкові, екологічні) формують середовище функціонування, задаючи обмеження або створюючи можливості. Взаємодія цих груп визначає адаптивність підприємства – здатність перерозподіляти ресурси у відповідь на ринкові сигнали.

Методологічний інструментарій оцінювання ефективності використання потенціалу базується на поєднанні ресурсного та результативного підходів. Ресурсний підхід фокусується на аналізі ефективності окремих видів ресурсів через систему часткових показників (фондовіддача, матеріаловіддача, продуктивність праці), виявляючи «вузькі місця» технологічного ланцюга. Результативний підхід акцентує увагу на кінцевих фінансових результатах, розглядаючи прибутковість як індикатор якості управління. Для отримання узагальненої оцінки доцільним є застосування інтегрального підходу, що передбачає конструювання синтетичного показника, який акумулює різнопланові характеристики діяльності. Важливим трендом є інтеграція до системи оцінювання критеріїв соціальної та екологічної ефективності відповідно до концепції сталого розвитку.

Таким чином, ефективне управління ресурсним потенціалом вимагає переходу до цілісної стратегії, що базується на системній діагностиці, збалансованому розвитку складових та впровадженні механізмів ресурсозбереження. Лише комплексний підхід до використання ресурсної бази здатен забезпечити довгострокову економічну стійкість та здатність генерувати вартість у висококонкурентному середовищі.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «УКРАЇНА 2001»

2.1 Загальна характеристика підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Україна 2001» – це одне з провідних агропромислових підприємств України, яке здійснює комплексну діяльність у сфері сільського господарства, переробки сировини та енергетики. Підприємство працює на українському ринку понад два десятиліття та посідає вагоме місце серед великих агрохолдингів Західного регіону [34].

Згідно з даними Єдиного державного реєстру, ТОВ «Україна 2001» було засноване у 2001 році (код ЄДРПОУ 35080933) і зареєстроване за адресою: Хмельницька область, Теофіпольський район, смт Теофіполь, вул. Заводська, 1 [17]; [23]. Організаційно-правова форма – товариство з обмеженою відповідальністю, що передбачає наявність статутного капіталу, розподіленого між засновниками, і обмежену відповідальність учасників за зобов'язаннями підприємства.

Основним видом діяльності підприємства відповідно до класифікації КВЕД є вирощування зернових і технічних культур (01.11, 01.13, 01.19), а також виробництво продуктів харчування, тваринництво, енергетика та переробка відходів [24].

Засновником і генеральним директором підприємства є Вадим Лейві, який одночасно керує групою компаній, до складу якої входять також Теофіпольський цукровий завод, Теофіпольська енергетична компанія, Теофіпольський хлібокомбінат та інші структурні підрозділи [44], [46].

ТОВ «Україна 2001» функціонує як багатопрофільне агропромислове підприємство, що охоплює повний виробничий цикл – від вирощування сільськогосподарських культур до їх глибокої переробки. Основними напрямками його діяльності є:

- рослинництво (вирощування пшениці, кукурудзи, ячменю, цукрових буряків, сої, ріпаку та соняшнику);
- тваринництво (розведення великої рогатої худоби та свиней);
- переробна промисловість (цукрове виробництво, хлібопекарство);
- енергетика (виробництво електроенергії з біогазу) [42].

У структурі підприємства важливе місце займає Теофіпольський цукровий завод, який забезпечує переробку сировини, вирощеної на власних полях, і входить до числа найбільших виробників цукру в Україні. Крім того, діє Теофіпольська енергетична компанія, що працює на основі використання біогазових технологій, завдяки чому підприємство значною мірою забезпечує власні енергетичні потреби та сприяє зменшенню шкідливих викидів [3].

Підприємство має у користуванні близько 41 тис. га земельного банку, розташованих переважно в Хмельницькій і Миколаївській областях, що забезпечує стійку сировинну базу для виробництва [23]. Основна частина земель використовується для вирощування технічних і зернових культур, які реалізуються як на внутрішньому ринку, так і на експорт.

Структура управління ТОВ «Україна 2001» є ієрархічною та включає кілька рівнів:

- керівництво (генеральний директор, фінансовий директор, керівники галузевих напрямів);
- функціональні служби (бухгалтерія, відділ кадрів, юридичний, маркетинговий та аналітичний відділи);
- виробничі підрозділи (аграрні господарства, тваринницькі ферми, заводи та комбінати) [34].

Координація діяльності підрозділів здійснюється централізовано, що дає змогу ефективно використовувати фінансові й матеріальні ресурси, забезпечувати

оперативне прийняття управлінських рішень і підтримувати стабільність виробництва.

ТОВ «Україна 2001» має сучасну матеріально-технічну базу, що включає парк сільськогосподарської техніки провідних світових брендів (John Deere, Claas, Lemken), елеваторні комплекси, транспортні засоби, власні ремонтні служби та зерносховища [45]. У структурі виробничих потужностей важливу роль відіграють також біогазові установки, які переробляють відходи цукрового виробництва в екологічно чисту енергію. Це забезпечує ресурсну автономність підприємства й суттєво знижує собівартість продукції.

Крім агровиробництва, підприємство інвестує у розвиток інфраструктури населених пунктів, що розташовані поблизу його виробничих об'єктів. Зокрема, реалізуються програми соціальної підтримки працівників і місцевих громад – ремонт доріг, шкіл, медичних закладів, що позитивно впливає на соціально-економічний розвиток регіону [46].

ТОВ «Україна 2001» є активним учасником внутрішнього та зовнішнього ринку сільськогосподарської продукції. Його партнерами виступають провідні переробні підприємства, трейдери й логістичні компанії. Продукція підприємства реалізується на українських аграрних біржах, а також експортується до країн Європейського Союзу та Азії [47].

Підприємство входить до складу Асоціації цукровиків України «Укрцукор», бере участь у програмах підвищення енергоефективності та впровадженні інноваційних агротехнологій. За рахунок високого рівня вертикальної інтеграції «Україна 2001» забезпечує стабільність виробництва та незалежність від зовнішніх постачальників [3].

Підприємство ТОВ «Україна 2001» характеризується високим рівнем організації праці та стабільним кадровим складом. На підприємстві працює понад 1

500 осіб, з яких значна частина зайнята безпосередньо у сільськогосподарському виробництві та переробці продукції [48].

Кадрова політика підприємства спрямована на підвищення професійної кваліфікації працівників, упровадження сучасних технологій управління персоналом, мотивації та соціальної підтримки. Підприємство забезпечує працівників соціальним пакетом, який включає медичне страхування, преміювання, надання житла та транспортне забезпечення.

Високий рівень підготовки кадрів дає можливість підприємству підтримувати конкурентоспроможність і впроваджувати новітні технології у виробничий процес. Керівництво підприємства активно співпрацює з профільними навчальними закладами регіону з метою залучення молодих фахівців [44].

Згідно з даними відкритих джерел, ТОВ «Україна 2001» демонструє стабільну позитивну динаміку розвитку. За останні роки підприємство суттєво збільшило обсяги виробництва сільськогосподарської продукції, наростило переробні потужності та розширило географію збуту [46].

Основними факторами зростання стали:

- впровадження сучасних технологій обробітку ґрунту;
- модернізація машинно-тракторного парку;
- оптимізація структури посівних площ;
- диверсифікація видів діяльності (виробництво цукру, енергії, хлібобулочних виробів).

Крім того, завдяки роботі біогазового комплексу, підприємство стало одним із лідерів у сфері альтернативної енергетики в агропромисловості України. Потужність біогазової установки становить близько 15 МВт, що дозволяє не лише забезпечувати власні потреби, а й продавати надлишок електроенергії до енергосистеми держави [7]; [9].

Підприємство входить до складу Теофірол Group, яка поєднує декілька взаємопов'язаних виробництв: аграрне, енергетичне, переробне та торговельне. Така структура забезпечує високу вертикальну інтеграцію, що мінімізує ризики коливання ринкових цін і гарантує стабільність доходів [45].

ТОВ «Україна 2001» є одним із найбільших роботодавців Теофіпольського району Хмельницької області. Підприємство активно реалізує програми корпоративної соціальної відповідальності, зокрема:

- фінансує ремонт шкіл, дитячих садків, медичних установ;
- сприяє будівництву доріг і благоустрою населених пунктів;
- підтримує місцеві спортивні та культурні ініціативи [48].

Завдяки своїй діяльності підприємство відіграє важливу роль у розвитку місцевої економіки, забезпечує надходження податків до бюджетів різних рівнів і сприяє підвищенню якості життя населення.

Таким чином, ТОВ «Україна 2001» є сучасним, динамічним і диверсифікованим підприємством агропромислового комплексу України, діяльність якого базується на принципах ефективного використання ресурсів, інноваційності та соціальної відповідальності. Завдяки комплексному підходу до управління, підприємство не лише забезпечує власну стійкість, а й робить вагомий внесок у розвиток аграрної галузі країни.

2.2 Аналіз основних техніко-економічних показників підприємства

Ретельна оцінка техніко-економічних показників ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 роки дозволить комплексно охарактеризувати результати діяльності підприємства, виявити ключові тенденції розвитку, встановити структурні зміни та

визначити вплив окремих факторів на ефективність використання ресурсного потенціалу.

Одним із ключових напрямів оцінки є дослідження змін у доходах, прибутку, активах та капіталі підприємства. Ці показники відображають масштаб діяльності, ефективність використання ресурсів, рівень фінансової стійкості та загальну економічну стабільність.

Таблиця 2.1 – Основні фінансові показники діяльності ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр.

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абс. відх. 23/22	Відн. відх. 23/22, %	Абс. відх. 24/23	Відн. відх. 24/23, %
Дохід, тис. грн	2 602 963	3 727 206	4 884 504	1 124 243	43,19	1 157 298	31,05
Чистий прибуток, тис. грн	1 017 987	1 255 940	2 037 191	237 953	23,37	781 251	62,20
Активи, тис. грн	8 860 165	10 032 721	13 056 434	1 172 556	13,23	3 023 713	30,14
Власний капітал, тис. грн	5 982 785	7 238 725	9 275 916	1 255 940	20,99	2 037 191	28,14
Грошові кошти, тис. грн	99 379	991	82 799	-98 388	-99,00	81 808	8 255,10
Довгострокові зобов'язання, тис. грн	774 606	248 268	379 454	-526 338	-67,95	131 186	52,84
Поточні зобов'язання, тис. грн	2 102 774	2 545 728	3 401 064	442 954	21,07	855 336	33,60

Аналіз даних таблиці свідчить, що протягом 2022–2024 років підприємство демонструвало стійке зростання фінансових результатів. Зокрема, чистий дохід від реалізації продукції зріс з 2 602 963 тис. грн у 2022 році до 4 884 504 тис. грн у 2024

році, що означає приріст на понад 87 %. Такий темп зростання є свідченням зміцнення ринкових позицій, розширення виробничих потужностей та ефективнішого використання земельного і технічного ресурсів. Крім того, чистий прибуток збільшився з 1 017 987 тис. грн у 2022 році до 2 037 191 тис. грн у 2024 році. Зростання більш ніж удвічі вказує на підвищення операційної ефективності та покращення структури витрат. Паралельно з цим, активи підприємства зросли з 8 860 165 тис. грн до 13 056 434 тис. грн, що підтверджує активну інвестиційну діяльність, оновлення матеріально-технічної бази, розвиток переробних і біоенергетичних потужностей. Зрештою, власний капітал збільшився на 55 %, що свідчить про зміцнення фінансової незалежності підприємства.

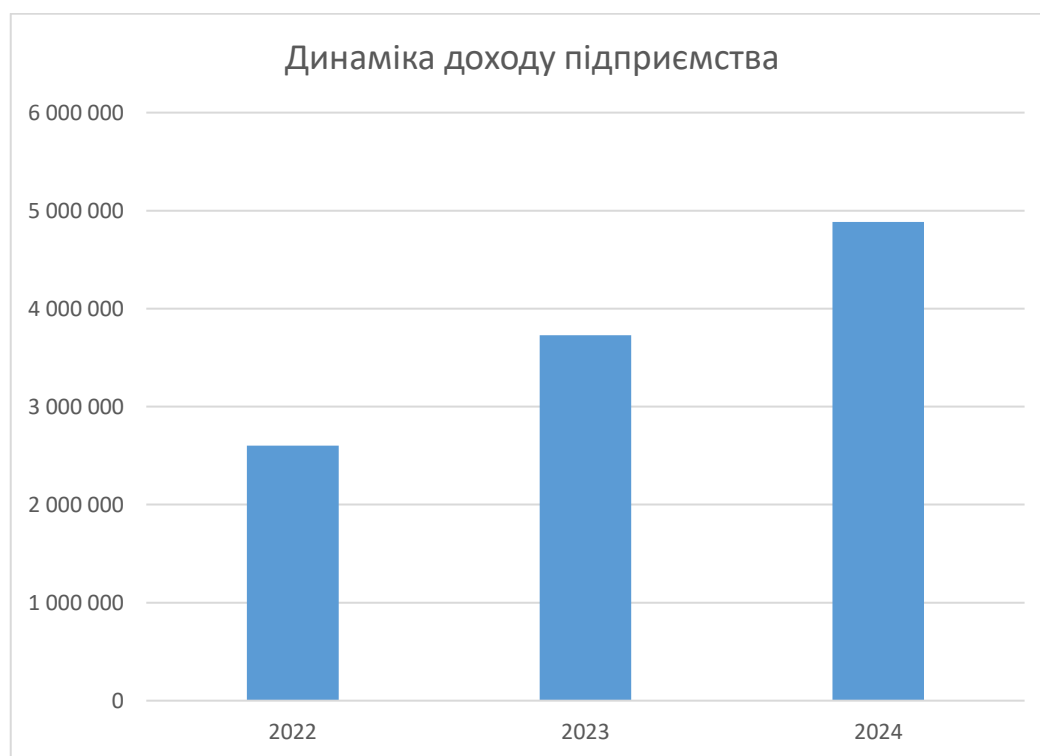

Рисунок 2.1 – Динаміка доходу ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр.

Рисунок 2.2 – Динаміка чистого прибутку ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр.

На підставі діаграм спостерігаємо плавне зростання в 2022–2023 рр., а також різке прискорення темпів у 2024 році, що корелює зі збільшенням активів і продуктивності праці. Це свідчить про значне поліпшення фінансових результатів на фоні збереження контролю за витратами та ефективного використання ресурсів. Таким чином, підприємство демонструє високу динаміку розвитку, що відображає ефективність управління виробничими й фінансовими ресурсами.

Ефективність залучення та використання основних засобів є одним із ключових факторів підвищення конкурентоспроможності та рентабельності аграрного підприємства. Оскільки ТОВ «Україна 2001» активно інвестує у сучасну техніку, елеваторні потужності, біогазові та переробні комплекси, аналіз фондівіддачі, фондомісткості та інших показників дозволяє оцінити результативність таких вкладень.

Таблиця 2.2 – Початкова інформація щодо основних засобів та доходу ТОВ «Україна 2001» (2022–2024 рр.)

Рік	Первісна вартість ОЗ, тис. грн	Абс. відх. (+/-)	Відн. відх. (%)
2022	365	-	-
2023	700	335	91,78
2024	847	147	21,00

Із даних таблиці 2.2 бачимо, що первісна вартість основних засобів (ОЗ) поступово зростає: 365 тис. грн у 2022 році, 700 тис. грн у 2023 році та 847 тис. грн у 2024 році. Збільшення вартості ОЗ відбувається на тлі значного приросту доходу підприємства. Це свідчить про інвестиційну активність товариства та підвищення технологічної оснащеності виробництва.

Для оцінки ефективності використання основних засобів застосовують два базових показники: Фондовіддача (ФВ) та Фондомісткість (ФМ). Фондовіддача показує, скільки гривень доходу генерує кожна гривня, вкладена в основні засоби. Водночас Фондомісткість є оберненим показником, який демонструє, скільки гривень основних засобів потрібно для отримання однієї гривні доходу.

Таблиця 2.3 – Розрахунок фондовіддачі та фондомісткості ТОВ «Україна 2001» (2022–2024 рр.)

Рік	Дохід, тис. грн	Первісна вартість ОЗ, тис. грн	Фондо-віддача (ФВ)	Фондо-місткість (ФМ)	ФВ (Абс. відх.)	ФВ (Відн. відх. %)	ФМ (Абс. відх.)	ФМ (Відн. відх. %)
2022	2 602 963	365	7 131,4	0,00014	-	-	-	-
2023	3 727 206	700	5 324,6	0,00019	-1 806,8	-25,34	0,00005	35,71
2024	4 884 504	847	5 766,7	0,00017	442,1	8,30	-0,00002	-10,53

Дані розрахунків свідчать про чітку позитивну динаміку: фондовіддача зростає кожного року, що означає, підприємство щороку отримує більше доходу з кожної гривні вкладень у основні засоби. Відповідно, фондомісткість знижується, а це є

ознакою ефективного використання матеріально-технічної бази, оскільки менше витрат на основні засоби припадає на 1 грн доходу. Стрімке зростання доходу у 2023–2024 рр. випереджає темпи зростання вартості основних засобів, що підкреслює раціональність інвестицій. Крім того, зростання первісної вартості ОЗ у 2024 році свідчить про модернізацію техніки, оновлення елеваторних та переробних потужностей.

Рисунок 2.3 – Динаміка фондівддачі ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр.

Рисунок 2.4 – Динаміка фондомісткості ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр.

Проведений аналіз свідчить, що підприємство успішно реалізує стратегію оновлення та ефективного використання основних засобів. Позитивна динаміка фондівдачі та зниження фондомісткості демонструють, що інвестиції у технічний розвиток окуповуються і сприяють підвищенню виробничого потенціалу.

Людські ресурси є одним із ключових елементів ресурсного потенціалу підприємства. Для аграрної галузі, де значна частина процесів вимагає оперативного контролю, технологічної підготовки та спеціалізованих навичок, роль трудових ресурсів є особливо важливою. Ефективне використання персоналу безпосередньо впливає на обсяг виробництва, якість продукції, собівартість та фінансові результати.

У 2022–2024 роках чисельність працівників ТОВ «Україна 2001» змінювалася нерівномірно, що зумовлено сезонністю виробництва, оптимізацією штатної структури та модернізацією обладнання.

Таблиця 2.4 – Чисельність персоналу та фінансові результати ТОВ «Україна 2001» у 2022–2024 рр.

Рік	Чисельність персоналу, осіб	Дохід, тис. грн	Чисельність (Абс. відх.)	Чисельність (Відн. відх. %)	Дохід (Абс. відх.)	Дохід (Відн. відх. %)
2022	1 078	2 602 963	-	-	-	-
2023	871	3 727 206	-207	-19,20	1 124 243	43,19
2024	968	4 884 504	97	11,14	1 157 298	31,05

Зменшення чисельності у 2023 році пов'язано з внутрішньою оптимізацією та частковою автоматизацією окремих операцій, тоді як зростання у 2024 році пояснюється розширенням діяльності та збільшенням обсягів виробництва.

Аналіз таблиці свідчить, що у 2023 році чисельність працівників зменшилася на 207 осіб (–19,2 % порівняно з 2022 роком), проте у 2024 році відбулося зростання до 968 осіб, хоча чисельність і не повернулася до рівня 2022 року. Незважаючи на ці коливання кількості працівників, дохід та прибуток підприємства стабільно

зростають, що свідчить про підвищення ефективності праці та оптимізацію використання трудового потенціалу.

Таблиця 2.5 – Розрахунок продуктивності праці ТОВ «Україна 2001» у 2022–2024 рр.

Рік	Дохід, тис. грн	Кількість персоналу	Продуктивність праці, тис. грн/особу	Прод. праці (Абс. відх.)	Прод. праці (Відн. відх. %)
2022	2 602 963	1 078	2 413,4	-	-
2023	3 727 206	871	4 281,2	1 867,8	77,39
2024	4 884 504	968	5 043,4	762,2	17,80

На основі проведених розрахунків спостерігається така динаміка: у 2022 році продуктивність праці формувалася на рівні, що відповідає базовому періоду оцінки, де висока чисельність персоналу забезпечувала стабільний операційний процес, але темпи зростання продуктивності були обмеженими. Натомість, у 2023 році, незважаючи на скорочення персоналу на 19 %, продуктивність праці значно зросла за рахунок модернізації обладнання, впровадження елементів автоматизації, оптимізації штатного розкладу та збільшення виробництва із меншою кількістю працівників. Зрештою, у 2024 році продуктивність праці досягла найбільшого значення за весь аналізований період, що зумовлено збільшенням доходу майже на 1,16 млрд грн порівняно з 2023 роком, збереженням оптимізованої чисельності персоналу та ефективною організацією виробничого процесу. Таким чином, підприємство не лише збільшило загальний обсяг виробництва, але й підвищило ефективність кожного працівника, що є ознакою високого управлінського рівня.

Рисунок 2.5 – Динаміка продуктивності праці ТОВ «Україна 2001» у 2022–2024 рр.

Проведений аналіз засвідчує, що підприємство змогло забезпечити зростання продуктивності праці незалежно від коливань чисельності персоналу. Оптимізація управління трудовими ресурсами дала змогу отримувати більший обсяг доходу на одного працівника, що свідчить про високий рівень технологічної оснащеності та раціональності використання людського капіталу. Як результат, у 2024 році ТОВ «Україна 2001» досягло найвищого показника продуктивності праці за досліджувані роки, що позитивно впливає на всі фінансово-економічні коефіцієнти.

Рентабельність є ключовим показником фінансової ефективності діяльності підприємства, оскільки вона відображає здатність генерувати чистий прибуток з наявних ресурсів – активів, власного капіталу та доходів. У випадку ТОВ «Україна 2001» аналіз рентабельності особливо важливий, адже підприємство має високий рівень інвестицій та постійно розширює виробничі потужності. Тому доцільним є визначення, наскільки ефективно ці інвестиції конвертуються у прибуток.

Для оцінки рентабельності проаналізуємо три ключові показники:

- Рентабельність продажів (ROS);
- Рентабельність активів (ROA);

— Рентабельність власного капіталу (ROE).

Таблиця 2.6 – Показники рентабельності ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр.

Рік	ROS, %	ROA, %	ROE, %	ROS (Абс. відх.)	ROS (Відн. відх. %)	ROA (Абс. відх.)	ROA (Відн. відх. %)	ROE (Абс. відх.)	ROE (Відн. відх. %)
2022	39,11	11,49	18,60	-	-	-	-	-	-
2023	33,70	12,52	19,00	-5,41	-13,83	1,03	8,96	0,40	2,15
2024	41,71	15,60	24,67	8,01	23,77	3,08	24,60	5,67	29,84

Проведений аналіз демонструє, що рентабельність продажів (ROS) має стабільно високий рівень: 39,11 % у 2022 р., 33,70 % у 2023 р. та 41,71 % у 2024 р. Хоча у 2023 р. спостерігалось незначне зниження через підвищення витрат, у 2024 році підприємство повернулося до ще вищого рівня, що свідчить про ефективний контроль собівартості та здатність працювати з вигідною маржинальністю в умовах коливань ринкових цін на агропродукцію. Водночас рентабельність активів (ROA) демонструє поступове зростання: 11,49 % у 2022 р., 12,52 % у 2023 р. та 15,60 % у 2024 р. Збільшення цього показника є позитивним, оскільки підприємство ефективно перетворює свої ресурси в прибуток, що особливо важливо з огляду на зростання загальної вартості активів. Крім того, рентабельність власного капіталу (ROE) також має стійку позитивну динаміку: 18,60 % у 2022 р., 19,00 % у 2023 р. та 24,67 % у 2024 р. Зростання ROE у 2024 р. свідчить про значне покращення ефективності діяльності та підвищену віддачу на вкладений власниками капітал.

Проведений аналіз рентабельності дозволяє сформулювати такі ключові висновки: ТОВ «Україна 2001» демонструє стабільно високий рівень прибутковості, незважаючи на коливання ринкових умов та зростання собівартості. Показники ROS, ROA та ROE мають позитивну тенденцію, що свідчить про ефективне використання фінансових і виробничих ресурсів. Зокрема, у 2024 році підприємство досягло найкращих показників рентабельності за трирічний період, що є прямим наслідком

зростання доходу, оптимізації процесів і технологічного оновлення. Отже, висока рентабельність у комплексі з низьким рівнем боргового навантаження створює міцну фінансову основу для подальшого розвитку підприємства.

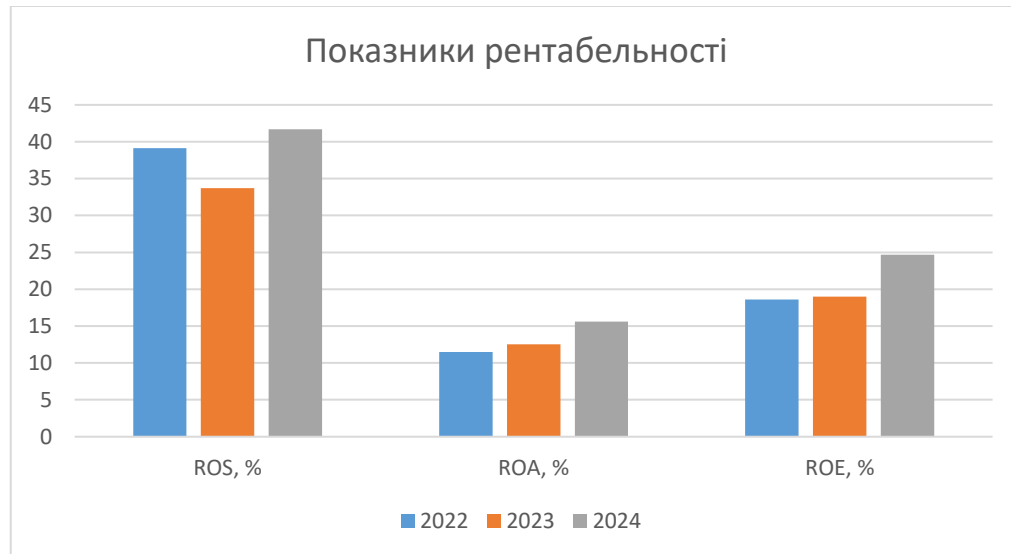

Рисунок 2.6 – Динаміка показників рентабельності ТОВ «Україна 2001» за 2022-2024 рр.

Оцінка ліквідності та фінансової стійкості дозволяє визначити здатність підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання, ефективно керувати структурою капіталу та забезпечувати стабільність діяльності в умовах коливання економічної кон'юнктури. Для аграрного сектора, який характеризується сезонністю грошових потоків, ці показники мають особливе значення.

Таблиця 2.7 – Показники ліквідності ТОВ «Україна 2001» у 2022–2024 рр.

Рік	Поточна ліквідність, %	Абсолютна ліквідність, %	Швидка ліквідність, %	Поточна (Абс. відх.)	Поточна (Відн. відх. %)	Абсолютна (Абс. відх.)	Абсолютна (Відн. відх. %)	Швидка (Абс. відх.)	Швидка (Відн. відх. %)
2022	324,62	4,73	208,21	-	-	-	-	-	-
2023	319,45	0,04	222,30	-5,17	-1,59	-4,69	-99,15	14,09	6,77
2024	313,40	2,43	236,25	-6,05	-1,89	2,39	5 975,00	13,95	6,28

На основі наведених даних можна зробити такі висновки: поточна та швидка ліквідність залишаються дуже високими упродовж трьох років, що характеризує підприємство як фінансово стійке та здатне виконувати короткострокові зобов'язання без ризику дефіциту коштів. Водночас абсолютна ліквідність коливається і залишається нижчою за норматив, однак це є закономірним для сільськогосподарських підприємств, які відчувають сезонні коливання грошових потоків. Найкраща картина ліквідності спостерігається у 2024 році, коли після падіння у 2023 році грошові кошти зросли до 82 799 тис. грн.

Фінансова стійкість підприємства визначається структурою капіталу – співвідношенням власних і позикових коштів. Показники автономії та заборгованості дозволяють оцінити рівень ризиків і здатність підприємства розвиватися за рахунок власного ресурсу.

Таблиця 2.8 – Показники фінансової стійкості ТОВ «Україна 2001» у 2022–2024 рр.

Рік	Коефіцієнт автономії, %	Коефіцієнт заборгованості, %	Автономії (Абс. відх.)	Автономії (Відн. відх. %)	Заборгованості (Абс. відх.)	Заборгованості (Відн. відх. %)
2022	67,52	23,73	-	-	-	-
2023	72,15	25,37	4,63	6,86	1,64	6,91
2024	71,04	26,05	-1,11	-1,54	0,68	2,68

Значення коефіцієнта автономії протягом трьох років стабільно перевищує 67 %, що є ознакою високої фінансової незалежності та низького рівня ризику для кредиторів. Водночас коефіцієнт заборгованості залишається на низькому рівні (близько 25 %), що дозволяє підприємству безпечно збільшувати кредитне навантаження у разі необхідності фінансування нових інвестиційних проєктів. Таким чином, фінансова структура капіталу компанії є оптимальною, оскільки значна частка власного капіталу забезпечує стійкість до зовнішніх шоків і ринкових коливань.

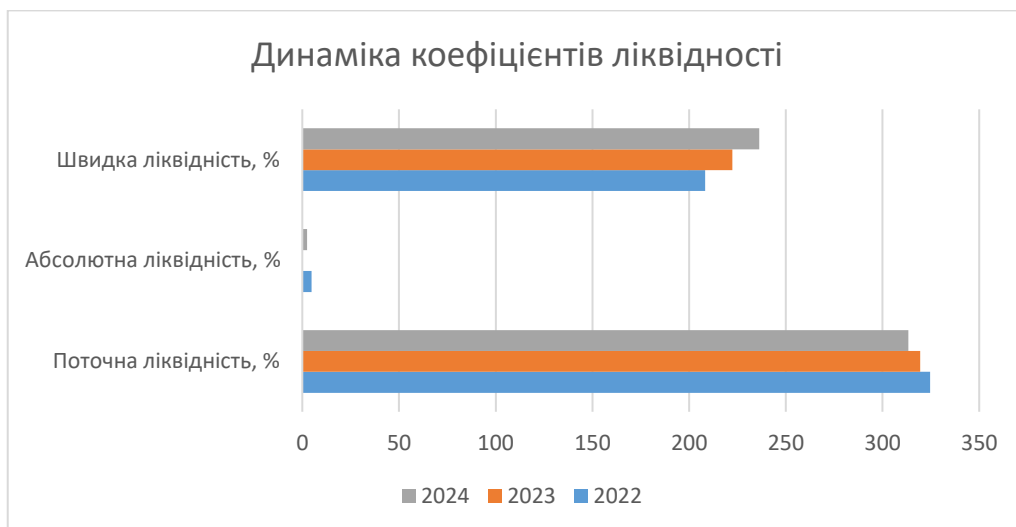

Рисунок 2.7 – Динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Україна 2001» у 2022–2024 рр.

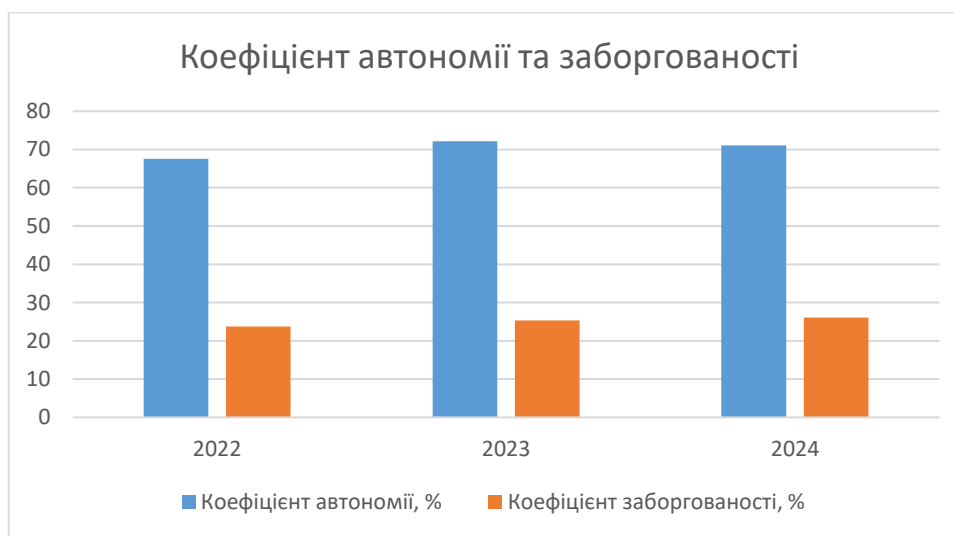

Рисунок 2.8 – Коефіцієнт автономії та заборгованості ТОВ «Україна 2001» у 2022–2024 рр.

Підприємство демонструє високий рівень фінансової стабільності, що проявляється у сильних показниках поточної та швидкої ліквідності та прийнятному рівні абсолютної ліквідності (з урахуванням галузевої специфіки). Це доповнюється високим коефіцієнтом автономії понад 70 % та низьким рівнем боргового навантаження (менше 30 %). Загалом ТОВ «Україна 2001» має збалансовану

фінансову модель із високим рівнем самофінансування та стійкістю до зовнішніх ризиків.

На основі проведеного аналізу можна сформулювати такі основні тенденції: спостерігається зміцнення виробничого потенціалу, оскільки підприємство інвестує в оновлення основних засобів та підвищення технологічності, що сприяє зростанню фондівіддачі та продуктивності праці. Це супроводжується підвищенням економічної результативності, оскільки зростання доходу та прибутку випереджає збільшення витратних статей та вартості активів. Фінансова стійкість підтверджується стабільною рентабельністю, показники якої залишаються високими та свідчать про ефективність управління витратами. Крім того, компанія має стійку ліквідність (достатній запас оборотних активів для покриття поточних зобов'язань) та високий рівень фінансової незалежності, адже частка власного капіталу у структурі джерел фінансування значно перевищує нормативні межі. Загалом, критичні ризики відсутні, оскільки динаміка боргового навантаження стабільна, а низька абсолютна ліквідність пояснюється галузевою специфікою і не становить загрози.

Упродовж 2022–2024 років ТОВ «Україна 2001» демонструє стабільне зростання основних техніко-економічних показників, що свідчить про зміцнення його ресурсного потенціалу, ефективність використання виробничих і фінансових ресурсів та стійкі конкурентні позиції на ринку. Аналіз показав, що підприємство працює з високою рентабельністю, характеризується надійною платоспроможністю і має оптимальну структуру капіталу. У сукупності ці фактори дозволяють оцінити діяльність ТОВ «Україна 2001» як ефективну та збалансовану, що створює передумови для подальшого розвитку та підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу у наступних періодах.

2.3 Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства

Комплексна оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001» передбачає визначення здатності підприємства трансформувати наявні матеріальні, трудові та фінансові ресурси у кінцевий економічний результат. Враховуючи специфіку діяльності товариства, яке функціонує як вертикально інтегрований агропромисловий холдинг із замкненим циклом виробництва, аналіз доцільно проводити шляхом зіставлення динаміки зростання ресурсного потенціалу з динамікою результативних показників діяльності. Основою для розрахунків слугувала фінансова звітність підприємства за 2022–2024 роки, а методичним підходом обрано розрахунок інтегрального показника ефективності, що дозволяє нівелювати різноспрямований вплив окремих факторів.

Таблиця 2.9 – Динаміка та структура ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр.

Складові ресурсного потенціалу	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Темп росту 2024/2022, %
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	743 973,5	906 166,5	1 238 775,0	166,5
Матеріальні витрати (спожиті оборотні ресурси), тис. грн	2 889 290,0	3 889 546,0	4 024 600,0	139,3
Витрати на оплату праці (трудоий потенціал), тис. грн	87 775,0	85 418,0	99 360,0	113,2
Сукупний ресурсний потенціал, тис. грн	3 721 038,5	4 881 130,5	5 362 735,0	144,1
Чистий дохід (виручка), тис. грн	2 602 963,0	3 727 206,0	4 884 504,0	187,6
Ресурсовіддача, грн/грн	0,70	0,76	0,91	130,0

Першочерговим етапом оцінки є визначення вартісної величини сукупного ресурсного потенціалу підприємства, який акумулює в собі вартість основних засобів, матеріальних оборотних активів, що споживаються у процесі виробництва, та витрат на оплату праці персоналу. Динаміка складових ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001» свідчить про активне нарощування виробничих потужностей протягом аналізованого періоду.

Проведені розрахунки показують стійку тенденцію до зростання вартості сукупного ресурсного потенціалу, який у 2024 році досяг 5,36 млрд грн, що на 44,1% більше порівняно з 2022 роком. Найбільшу питому вагу у структурі потенціалу займають матеріальні витрати, що є характерним для агропромислового виробництва з високою часткою переробки та біоенергетики. При цьому темпи зростання чистого доходу (187,6%) суттєво випереджають темпи нарощування ресурсного потенціалу (144,1%). Це свідчить про перехід підприємства на інтенсивний тип розвитку, коли приріст результатів досягається не лише за рахунок залучення додаткових ресурсів, а й завдяки підвищенню ефективності їх використання. Показник ресурсовіддачі зріс з 0,70 грн у 2022 році до 0,91 грн у 2024 році, що підтверджує підвищення загальної результативності функціонування ресурсної бази. Для наочної демонстрації співвідношення динаміки витрачених ресурсів та отриманих результатів, а також для підтвердження ефекту масштабу, наведено графічну візуалізацію.

Деталізація оцінки вимагає аналізу ефективності використання окремих видів ресурсів через систему часткових показників, таких як фондівіддача, матеріаловіддача та продуктивність праці. У 2023 році спостерігалось певне зниження чисельності персоналу при одночасному зростанні вартості основних засобів, що вказує на процеси автоматизації та модернізації виробництва. Це дозволило у 2024 році досягти рекордних показників продуктивності.

Рисунок 2.9 – Динаміка сукупного ресурсного потенціалу та чистого доходу ТОВ «Україна 2001» (2022–2024 рр.)

Для узагальнення отриманих результатів та нівелювання впливу інфляційних процесів застосовано методику розрахунку інтегрального показника ефективності використання ресурсного потенціалу. Даний показник розраховується як середнє геометричне з індексів росту ефективності використання окремих видів ресурсів.

Таблиця 2.10 – Розрахунок інтегрального показника ефективності використання ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001»

Показник	2023 до 2022	2024 до 2023
Індекс росту фондівіддачі ($I_{фв}$)	0,85	1,08
Індекс росту матеріалівіддачі ($I_{мв}$)	1,06	1,26
Індекс росту продуктивності праці ($I_{пп}$)	1,77	1,18
Інтегральний показник ефективності (I_{int})	1,17	1,17

Аналіз часткових індексів свідчить про те, що у 2023 році основним драйвером зростання ефективності стало підвищення продуктивності праці (індекс 1,77), що було досягнуто завдяки оптимізації чисельності персоналу та впровадженню нових технологій, незважаючи на тимчасове зниження фондівіддачі через введення в експлуатацію нових потужностей, які ще не вийшли на повне завантаження. У 2024 році спостерігається збалансоване зростання всіх показників: фондівіддача зросла на 8%, матеріалівіддача – на 26%, а продуктивність праці – ще на 18%. Значення інтегрального показника ефективності на рівні 1,17 у обох періодах свідчить про стабільно позитивну динаміку розвитку підприємства, де кожен відсоток вкладених ресурсів генерує зростаючу величину економічного ефекту. Особливої уваги заслуговує аналіз ефективності використання енергетичних ресурсів, оскільки ТОВ «Україна 2001» активно розвиває біоенергетичний напрям. Зростання матеріалівіддачі у 2024 році значною мірою пояснюється саме ефективним використанням відходів виробництва для генерації енергії, що зменшує собівартість основної продукції та створює додаткову додану вартість. Це підтверджує тезу про синергетичний ефект від поєднання аграрного виробництва з переробкою та енергетикою.

Підсумовуючи проведену оцінку, можна стверджувати, що ресурсний потенціал ТОВ «Україна 2001» використовується на високому рівні ефективності. Підприємство характеризується інтенсивним типом відтворення ресурсів, де зростання фінансових результатів забезпечується переважно за рахунок якісних змін у технологіях та управлінні, а не екстенсивного нарощування витрат. Виявлені резерви підвищення ефективності лежать у площині подальшої оптимізації матеріальних витрат та підвищення віддачі від вкладених інвестицій в основний капітал, що стануть основою для розробки стратегічних напрямів розвитку у наступному розділі кваліфікаційної роботи.

2.4 SWOT-аналіз підприємства

Для визначення стратегічних перспектив розвитку ТОВ «Україна 2001» та обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання його ресурсного потенціалу доцільно застосувати метод SWOT-аналізу. Цей інструмент дозволяє виявити та структурувати сильні і слабкі сторони внутрішнього середовища підприємства, а також ідентифікувати можливості та загрози, що генеруються зовнішнім оточенням. Комплексна діагностика діяльності товариства, проведена у попередніх розділах, дає змогу сформуванню матрицю стратегічних факторів, яка слугуватиме базою для прийняття управлінських рішень.

Аналіз внутрішнього середовища ТОВ «Україна 2001» засвідчує наявність потужних сильних сторін, які формують його конкурентний імунітет. Ключовою перевагою є високий рівень вертикальної інтеграції виробництва, що поєднує вирощування зернових і технічних культур, тваринництво та переробку промисловість, зокрема цукрове виробництво. Така структура бізнесу дозволяє підприємству оптимізувати собівартість продукції та зменшити залежність від цінових коливань на сировинних ринках. Вагомим фактором конкурентоспроможності є впровадження біоенергетичних технологій, а саме функціонування біогазового комплексу потужністю 15 МВт. Це не лише вирішує проблему утилізації відходів цукрового виробництва, але й забезпечує підприємство власною електроенергією, що є критично важливим в умовах нестабільності енергосистеми України. Фінансовий аналіз підтвердив високу фінансову стійкість товариства, оскільки коефіцієнт автономії стабільно перевищує 70%, що свідчить про низьку залежність від зовнішніх кредиторів та здатність самостійно фінансувати інвестиційні проєкти.

Водночас існують певні слабкі сторони, які можуть стримувати розвиток ресурсного потенціалу. Насамперед це стосується показників абсолютної ліквідності, які, попри позитивну динаміку у 2024 році, залишаються схильними до значних коливань через сезонність аграрного виробництва. Також вразливим місцем є залежність логістичних ланцюгів від зовнішніх факторів та необхідність постійного оновлення технічного парку, що потребує значних капіталовкладень. Певним викликом є і нестабільність кадрового забезпечення, що проявилася у скороченні персоналу в 2023 році, хоча у 2024 році ситуація почала вирівнюватися.

Зовнішнє середовище формує як нові можливості, так і суттєві загрози для підприємства. Серед можливостей варто виділити розширення експортних ринків збуту, особливо у напрямку країн Європейського Союзу, де існує попит на українську аграрну продукцію та цукор. Перспективним є подальший розвиток глибокої переробки сільськогосподарської сировини та виробництва біометану, що відповідає європейським екологічним трендам. Основними загрозами залишаються макроекономічна нестабільність, спричинена воєнним станом, логістичні обмеження при експорті, зростання цін на паливно-мастильні матеріали та добрива, а також ризики мобілізації кваліфікованого персоналу. Узагальнені результати стратегічного аналізу наведено в матриці SWOT.

Результати SWOT-аналізу дозволяють сформулювати стратегічні пріоритети для ТОВ «Україна 2001». Поєднання сильних сторін та можливостей (стратегія SO) передбачає використання фінансової стійкості та енергетичної незалежності для активної експансії на зовнішні ринки та інвестування у високотехнологічні проєкти. Наявність власної сировинної бази та переробних потужностей створює ідеальні умови для виробництва продукції з високою доданою вартістю, що мінімізує ризики, пов'язані з коливанням цін на сировину. Для нейтралізації загроз (стратегія ST) підприємству доцільно використовувати свою енергетичну автономність як буфер

проти зростання тарифів на енергоносії, а високий рівень автоматизації процесів дозволить зменшити залежність від дефіциту кадрів.

Таблиця 2.11 – Матриця SWOT-аналізу ТОВ «Україна 2001»

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вертикальна інтеграція виробництва (замкнений цикл: поле – завод – енергія). 2. Енергетична автономність завдяки власному біогазовому комплексу. 3. Висока фінансова стійкість (коефіцієнт автономії більше 0,7). 4. Значний земельний банк (близько 41 тис. га) та сучасна матеріально-технічна база. 5. Позитивна динаміка рентабельності власного капіталу (зростання до 24,67% у 2024 р.). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сезонні коливання грошових потоків та низька абсолютна ліквідність у міжсезоння. 2. Залежність врожайності від погодних умов (зони ризикованого землеробства). 3. Потреба у значних капітальних інвестиціях для підтримки технологічного рівня. 4. Тимчасові труднощі з укомплектуванням штату кваліфікованими кадрами.
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вихід на нові експортні ринки (ЄС, Азія) з продукцією глибокої переробки. 2. Розвиток ринку біометану та «зеленої» енергетики. 3. Впровадження технологій точного землеробства для оптимізації витрат. 4. Залучення міжнародних грантів та інвестицій для агропромислового сектору. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Продовження воєнних дій та пов'язані з цим логістичні та безпекові ризики. 2. Зростання цін на енергоносії, добрива та засоби захисту рослин. 3. Дефіцит трудових ресурсів на ринку праці. 4. Коливання світових цін на аграрну сировину та зміни в регуляторній політиці експорту.

Окремої уваги потребує робота зі слабкими сторонами. Для нівелювання проблеми сезонності грошових потоків та низької ліквідності необхідно вдосконалити систему фінансового планування та управління оборотним капіталом, можливо, через використання інструментів короткострокового кредитування або факторингу в періоди пікового навантаження на бюджет. Таким чином, стратегія розвитку

ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001» повинна базуватися на подальшій диверсифікації виробництва, поглибленні переробки та максимальному використанні переваг енергонезалежності, що забезпечить підприємству стійке економічне зростання навіть в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Висновки до другого розділу

Проведений комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 роки дозволяє зробити обґрунтовані висновки щодо сучасного стану підприємства, ефективності використання його ресурсного потенціалу та конкурентних позицій на ринку. Товариство функціонує як потужний вертикально інтегрований агропромисловий холдинг із замкненим циклом виробництва, що охоплює вирощування сільськогосподарських культур, тваринництво, переробку сировини (виробництво цукру) та генерацію відновлюваної енергії. Така диверсифікована структура забезпечує підприємству високий рівень стійкості до ринкових коливань та дозволяє ефективно використовувати побічні продукти виробництва.

Аналіз основних техніко-економічних показників засвідчив стійку позитивну динаміку розвитку підприємства протягом досліджуваного періоду. Чистий дохід від реалізації продукції зріс з 2,60 млрд грн у 2022 році до 4,88 млрд грн у 2024 році, що становить приріст на рівні 87,6%. Ще більш вражаючою є динаміка чистого прибутку, який за цей же період подвоївся, досягнувши позначки у 2,04 млрд грн. Такі результати були досягнуті на фоні збереження високої фінансової незалежності: коефіцієнт автономії стабільно перевищує нормативне значення і становить понад 0,7, що свідчить про здатність підприємства фінансувати свою діяльність переважно за

рахунок власних джерел. Показники рентабельності також демонструють зростання: рентабельність власного капіталу (ROE) у 2024 році досягла 24,67%, що є високим показником ефективності інвестованих коштів.

Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підтвердила, що ТОВ «Україна 2001» перейшло на інтенсивний шлях розвитку. Розрахунок інтегрального показника ефективності, який склав 1,17, вказує на те, що темпи зростання результативних показників (доходу, прибутку) випереджають темпи нарощування ресурсної бази. Підприємству вдалося суттєво підвищити віддачу від використання трудових ресурсів та основного капіталу. Зокрема, зростання продуктивності праці у 2023–2024 роках відбувалося на фоні оптимізації чисельності персоналу та впровадження автоматизованих технологій. Важливу роль у підвищенні матеріаловіддачі відіграє власний біогазовий комплекс, який дозволяє трансформувати відходи виробництва у дешеву електричну та теплову енергію, знижуючи собівартість основної продукції.

Результати стратегічного SWOT-аналізу показали, що підприємство має сильні внутрішні позиції для подальшого зростання, зокрема завдяки енергетичній автономності, розвиненій матеріально-технічній базі та високій ліквідності. Водночас виявлено низку слабких сторін та загроз, які потребують реагування. До них належать сезонна нерівномірність грошових потоків, залежність від зовнішньої логістики в умовах воєнного стану та волатильність цін на матеріальні ресурси (добрива, паливо).

Підсумовуючи, можна стверджувати, що ТОВ «Україна 2001» є фінансово стійким та ефективним підприємством з високим рівнем реалізації ресурсного потенціалу. Однак для збереження позитивної динаміки та нівелювання впливу зовнішніх загроз необхідно зосередитися на розробці заходів щодо подальшої оптимізації витрат, диверсифікації експортних каналів та вдосконалення системи управління фінансовими потоками, що стане предметом дослідження у наступному розділі дипломної роботи.

3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОВ «УКРАЇНА 2001»

3.1 Стратегічні напрями підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства

На основі проведеного у попередньому розділі комплексного аналізу фінансово-господарської діяльності та оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001» можна стверджувати, що підприємство вичерпало можливості екстенсивного росту і потребує переходу до моделі інтенсивного розвитку. Виявлені диспропорції, зокрема сезонна нерівномірність грошових потоків, залежність від зовнішньої логістики та волатильність цін на енергоносії і добрива, вимагають розробки та впровадження комплексної стратегії оптимізації. Головною стратегічною метою розвитку ресурсного потенціалу товариства на середньострокову перспективу має стати максимізація доданої вартості продукції через поглиблення переробки сировини та досягнення повної енергетичної автономності, що забезпечить стійкість бізнес-моделі в умовах воєнного стану та євроінтеграційних процесів.

Першочерговим стратегічним напрямом, що дозволяє реалізувати принципи еко-ефективності та циркулярної економіки, є подальший розвиток біоенергетичного кластера підприємства. ТОВ «Україна 2001» вже володіє потужним біогазовим комплексом, проте зміна кон'юнктури європейського енергетичного ринку диктує необхідність його технологічної модернізації. Стратегічно доцільним вбачається переорієнтація частини потужностей з виробництва електроенергії на генерацію біометану – очищеного біогазу, який за своїми фізико-хімічними властивостями є аналогом природного газу. Це відкриває для підприємства доступ до преміального енергетичного ринку Європейського Союзу, де попит на біометан стрімко зростає в рамках реалізації стратегії Green Deal. Експорт біометану дозволить диверсифікувати

валютні надходження та зменшити залежність фінансового результату від коливань цін на традиційну аграрну продукцію.

Іншим важливим аспектом розвитку біоенергетичного напрямку є підвищення ефективності використання побічних продуктів біогазового виробництва, а саме дигестату. В умовах суттєвого подорожчання мінеральних добрив, що було ідентифіковано як одна з ключових загроз у SWOT-аналізі, повне заміщення хімічних добрив органічним дигестатом на власних полях дозволить суттєво знизити собівартість продукції рослинництва. Організація системи внесення рідких та твердих фракцій дигестату потребує удосконалення логістичних схем та доукомплектування парку техніки спеціалізованими агрегатами, проте економічний ефект від відновлення родючості ґрунтів та економії на закупівлі агрохімії окупить ці інвестиції у короткостроковій перспективі. Таким чином, біоенергетичний кластер трансформується з допоміжного виробництва у ключовий елемент забезпечення ресурсної безпеки підприємства.

Другим стратегічним вектором підвищення ефективності ресурсного потенціалу є тотальна цифровізація виробничих процесів та впровадження технологій точного землеробства. Враховуючи значний земельний банк товариства, навіть незначні відхилення у нормах висіву чи внесення засобів захисту рослин призводять до масштабних непродуктивних витрат. Стратегія технологічності передбачає впровадження комплексних систем GPS-моніторингу, картування врожайності та диференційованого внесення ресурсів. Використання даних супутникового моніторингу та безпілотних літальних апаратів дозволить оперативно реагувати на стан посівів, локалізувати проблемні ділянки та застосовувати агрохімію точково, а не суцільним методом. Це не лише оптимізує витратну частину бюджету, але й підвищить екологічність продукції, що є важливою вимогою для експорту на ринки ЄС. Інтеграція цифрових рішень у єдину систему управління підприємством (ERP)

забезпечить прозорість виробничих процесів та дозволить менеджменту приймати обґрунтовані рішення на основі реальних даних у режимі реального часу.

Третім напрямом стратегії є фінансова та логістична стабілізація, спрямована на нівелювання ризиків зовнішнього середовища. Аналіз показав, що експорт сировинної продукції (зерна) пов'язаний з високими логістичними витратами та ризиками блокування транспортних коридорів. Тому стратегічним пріоритетом має стати поглиблення переробки власної сировини та експорт продукції з високою доданою вартістю, такої як цукор, спирт, біоетанол чи продукти переробки сої. Готова продукція має вищу ціну за одиницю ваги, що робить її логістику більш рентабельною навіть при використанні дорогого автомобільного транспорту. Для вирішення проблеми сезонних касових розривів та низької ліквідності необхідно вдосконалити політику управління оборотним капіталом, зокрема через активніше використання форвардних контрактів та інструментів торговельного фінансування, що дозволить зафіксувати ціни реалізації та забезпечити ритмічне надходження коштів протягом року.

Систематизація запропонованих стратегічних заходів та їхній вплив на вирішення виявлених проблем і розвиток ресурсного потенціалу підприємства наведені у узагальнюючій матриці.

Таблиця 3.1 – Матриця стратегічних заходів оптимізації ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001»

Виявлена проблема / Потенціал розвитку (з Розділу 2)	Запропонований стратегічний захід	Очікуваний вплив на ресурсний потенціал
1. Висока собівартість продукції через подорожчання мінеральних добрив та енергоносіїв.	Повна інтеграція використання дигестату (відходів біогазового виробництва) як основного виду добрив. Перехід на власну електроенергію та тепло.	Зниження матеріаломісткості продукції. Відновлення природного потенціалу ґрунтів (підвищення вмісту гумусу). Зменшення залежності від зовнішніх постачальників ресурсів.

Кінець таблиці 3.1

2. Ризики блокування експорту зернових та висока частка логістичних витрат у собівартості.	Диверсифікація товарного портфеля в бік продукції глибокої переробки (цукор, біометан, біоетанол) замість сировинного експорту.	Підвищення рентабельності продажів. Оптимізація логістичного потенціалу (зменшення фізичних обсягів перевезень при збереженні виручки).
3. Втрата потенціалу через неефективне використання ресурсів на великих площах (41 тис. га).	Впровадження системи точного землеробства: диференційоване внесення ТМЦ, GPS-контроль техніки, агроскаутинг.	Підвищення фондівдачі та врожайності. Раціоналізація використання паливно-мастильних матеріалів та насіння. Мінімізація впливу людського фактора.
Виявлена проблема / Потенціал розвитку (з Розділу 2)	Запропонований стратегічний захід	Очікуваний вплив на ресурсний потенціал
4. Сезонна нерівномірність грошових потоків та залежність від кон'юнктури енергоринку.	Модернізація біогазового комплексу для виробництва біометану з можливістю його закачування в ГТС та експорту.	Забезпечення стабільного цілорічного грошового потоку (енергетика не залежить від сезону врожаю). Диверсифікація джерел доходу та валютних надходжень.

Реалізація окреслених стратегічних напрямів дозволить ТОВ «Україна 2001» сформувати стійку до кризових явищ модель господарювання. Поєднання енергетичної незалежності, технологічної ефективності та орієнтації на випуск продукції з високою доданою вартістю створить синергетичний ефект, що забезпечить не лише збереження, але й якісне зростання ресурсного потенціалу підприємства в довгостроковій перспективі.

3.2 Розробка та обґрунтування заходів щодо оптимізації використання ресурсів

Практична реалізація стратегії інтенсивного розвитку ТОВ «Україна 2001» вимагає розробки комплексу конкретних організаційно-технічних заходів, спрямованих на оптимізацію використання виробничих ресурсів. Ключовим елементом цієї системи є впровадження технологій точного землеробства, які дозволяють нівелювати вплив строкатості ґрунтів та забезпечити диференційоване використання матеріальних ресурсів. Враховуючи масштаб земельного банку товариства, який становить близько 41 тис. га, перехід на систему диференційованого внесення добрив та засобів захисту рослин є найбільш економічно обґрунтованим заходом для зниження собівартості продукції рослинництва. Технічне переозброєння передбачає доукомплектування наявного парку техніки системами автоматичного водіння, встановлення обладнання для картування врожайності на зернозбиральні комбайни та придбання безпілотних літальних апаратів для оперативного моніторингу стану посівів.

Економічне обґрунтування впровадження елементів точного землеробства базується на розрахунку економії прямих матеріальних витрат. Аналіз структури собівартості показав, що витрати на добрива, насіння та засоби захисту рослин становлять лівову частку операційних витрат. Застосування технологій змінного нормування (VRA – Variable Rate Application) дозволяє уникнути перекриттів при обробці полів та оптимізувати норми внесення агрохімікатів залежно від потреб конкретної ділянки поля. За експертними оцінками та досвідом передових агрогосподарств, комплексне впровадження таких систем забезпечує економію ресурсів на рівні 10–15 % при одночасному зростанні врожайності. Розрахунок

необхідних інвестицій та очікуваного економічного ефекту від впровадження системи точного землеробства в ТОВ «Україна 2001» наведено в таблиці.

Таблиця 3.2 – Розрахунок економічної ефективності впровадження системи точного землеробства в ТОВ «Україна 2001»

Показник	Значення
Площа впровадження, га	41 000
1. Капітальні інвестиції (CAPEX), тис. грн	68 500
– Обладнання для техніки (GPS-трекери, автопілоти, VRA-термінали)	45 200
– Програмне забезпечення та цифровізація полів	8 300
– Агрохімічне обстеження ґрунтів	12 500
– Навчання персоналу	2 500
2. Очікувана річна економія ресурсів, тис. грн	116 686
– Економія мінеральних добрив (10 % від річних витрат)	68 450
– Економія засобів захисту рослин (12 % від річних витрат)	34 200
– Економія паливно-мастильних матеріалів (5 % від річних витрат)	14 036
3. Термін окупності проєкту, місяців	7

Наведені розрахунки свідчать про високу інвестиційну привабливість проєкту, оскільки термін окупності становить менше одного року, що є відмінним показником для аграрного сектору. Окрім прямого економічного ефекту, впровадження точного землеробства створить додаткові переваги у вигляді підвищення екологічності виробництва та збереження родючості ґрунтів. Важливою складовою оптимізації є також автоматизація документообігу та інтеграція даних з полів у єдину управлінську систему, що дозволить менеджменту приймати рішення на основі точних цифрових даних, а не інтуїтивних припущень.

Другим, стратегічно важливим напрямом оптимізації ресурсного потенціалу є модернізація біоенергетичного комплексу. ТОВ «Україна 2001» володіє значними потужностями з виробництва біогазу (15 МВт), які наразі використовуються переважно для когенерації електроенергії. Проте, враховуючи зміну кон'юнктури енергетичного ринку та європейські тренди декарбонізації, доцільним є встановлення модуля з очищення біогазу до рівня біометану. Біометан є повним аналогом природного газу і може закачуватися в газотранспортну систему України для подальшого експорту в країни ЄС, де ціна на нього містить значну екологічну премію. Цей захід дозволить диверсифікувати джерела доходів і зменшити залежність від волатильності цін на «зеленому» тарифі електроенергії.

Паралельно з модернізацією виробництва біометану необхідно оптимізувати використання побічного продукту біогазового виробництва – дигестату. Це високоякісне органічне добриво, яке містить азот, фосфор, калій та мікроелементи у легкодоступній для рослин формі. Повна заміна частини мінеральних добрив дигестатом дозволить суттєво скоротити витратну частину бюджету на вирощування культур. Для реалізації цього заходу необхідно розробити логістичну схему внесення рідкої та твердої фракцій дигестату, що може потребувати додаткових інвестицій у спеціалізовану техніку для внесення та транспортування. Економічний потенціал заміщення мінеральних добрив відображено в наступній таблиці.

Розрахунки показують, що ефективно використання дигестату здатне генерувати економічний ефект на рівні майже 80 млн грн щорічно, що є потужним внутрішнім резервом для підвищення рентабельності рослинництва. Це також вирішує проблему утилізації відходів цукрового виробництва та тваринництва, замикаючи виробничий цикл підприємства.

Таблиця 3.3 – Економічний потенціал використання дигестату як заміника мінеральних добрив

Показник	Рідка фракція	Тверда фракція	Разом
Річний обсяг виробництва дигестату, тис. тонн	350	45	395
Вміст діючої речовини NPK (умовні одиниці)	4,5 кг/т	12 кг/т	–
Еквівалент мінеральних добрив (аміачна селітра, карбамід тощо), тонн	4 725	1 620	6 345
Середня ринкова вартість аналогів міндобрив, грн/т	18 500	18 500	–
Вартість заміщених мінеральних добрив, тис. грн	87 412	29 970	117 382
Витрати на логістику та внесення дигестату, тис. грн	32 000	5 500	37 500
Чистий економічний ефект, тис. грн	55 412	24 470	79 882

Окремим блоком заходів є оптимізація використання трудового потенціалу. Впровадження новітніх технологій вимагає підвищення кваліфікації персоналу. Тому обґрунтованим є створення власного навчального центру на базі підприємства або залучення зовнішніх провайдерів для навчання механізаторів, агрономів та інженерів роботі з системами точного землеробства та біоенергетичним обладнанням. Витрати на навчання, закладені в бюджеті інвестиційного проекту (табл. 3.2), є необхідною

умовою отримання запланованого ефекту, оскільки ефективність найсучаснішої техніки нівелюється без кваліфікованого оператора.

Для наочного відображення впливу запропонованих заходів на структуру собівартості продукції доцільно проаналізувати прогнозну динаміку основних статей витрат. Очікується, що внаслідок комплексної оптимізації відбудеться перерозподіл витрат: частка матеріальних витрат (добрива, ЗЗР, паливо) знизиться, натомість незначно зросте частка амортизаційних відрахувань через введення в експлуатацію нового обладнання.

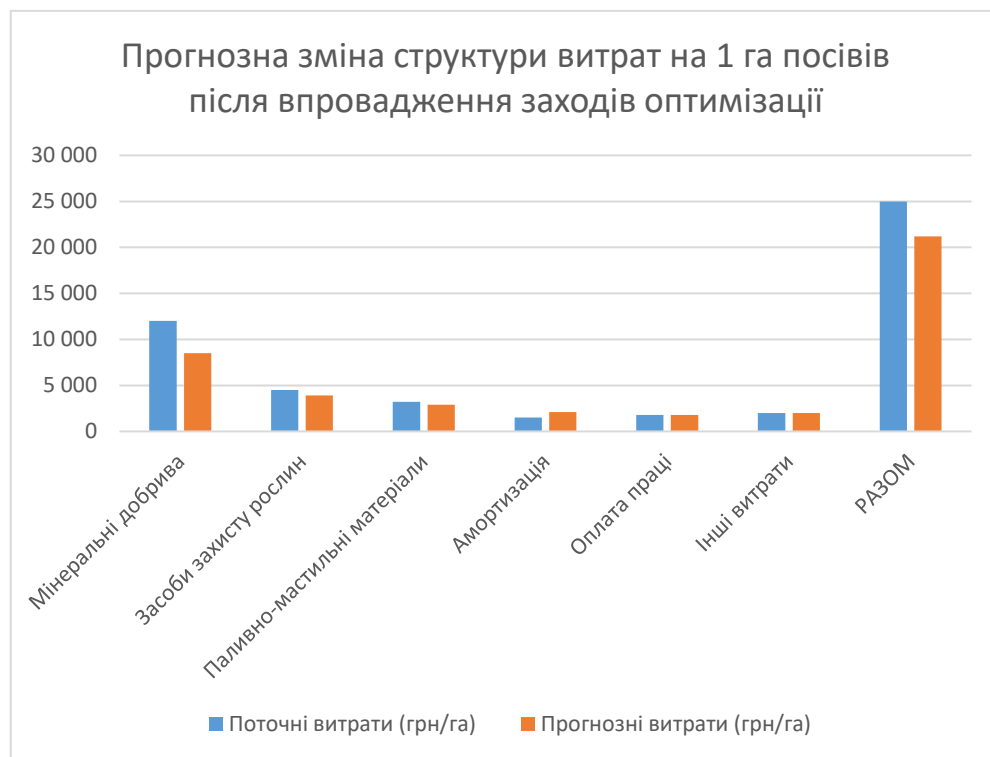

Рисунок 3.1 – Прогнозна зміна структури витрат на 1 га посівів після впровадження заходів оптимізації

Таким чином, запропоновані заходи мають комплексний характер і охоплюють технічну, технологічну та організаційну сфери діяльності ТОВ «Україна 2001». Впровадження точного землеробства та глибока переробка відходів у біоенергетичному секторі дозволять не лише знизити собівартість продукції, але й

створити нові джерела доходу, підвищити екологічну стійкість виробництва та зменшити залежність від зовнішніх постачальників ресурсів.

3.3 Оцінка очікуваних результатів від реалізації запропонованих заходів

Завершальним етапом розробки стратегії підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001» є інтегральна оцінка економічної доцільності запропонованих заходів та прогнозування їхнього впливу на фінансову архітектуру підприємства. У попередніх підрозділах було обґрунтовано техніко-технологічну необхідність впровадження системи точного землеробства та модернізації біоенергетичного комплексу. Однак для прийняття остаточного управлінського рішення необхідно консолідувати дані щодо капітальних інвестицій, операційних витрат та очікуваних грошових потоків, а також оцінити стійкість проєкту до впливу зовнішніх дестабілізуючих факторів.

Загальна потреба в капітальних інвестиціях для реалізації запропонованої стратегії формується з двох основних напрямів. Перший напрям – технічне переозброєння рослинництва, що включає закупівлю обладнання для диференційованого внесення добрив, систем автопілотування та програмного забезпечення для агроскаутингу, оцінюється у 68,5 млн грн. Другий напрям – модернізація біогазового заводу, що передбачає встановлення модуля очистки біогазу до рівня біометану та обладнання для роботи з дигестатом, потребує інвестицій в обсязі 77,0 млн грн. Таким чином, сукупний бюджет проєкту складає 145,5 млн грн. Враховуючи високі показники ліквідності та фінансової автономії підприємства, виявлені у другому розділі (коефіцієнт автономії $> 0,7$), фінансування доцільно

здійснювати за рахунок власного нерозподіленого прибутку, що дозволить уникнути витрат на обслуговування банківських кредитів та зберегти фінансову незалежність.

Основним джерелом генерації грошового потоку від реалізації проєкту стане економія операційних витрат та отримання додаткової маржі від продажу енергоносіїв. Впровадження точного землеробства, за консервативними оцінками, забезпечить зниження витрат на мінеральні добрива на 10–15% та паливно-мастильних матеріалів на 5–7%. Ще більш вагомий ефект очікується від заміщення покупних мінеральних добрив власним дигестатом, що дозволить щорічно економити близько 80 млн грн. Крім того, реалізація біометану за експортними цінами, прив'язаними до європейських індексів, створить додаткове джерело валютних надходжень, яке є менш волатильним, ніж ринок зернових культур. Зведені показники економічної ефективності наведено в таблиці.

Таблиця 3.4 – Зведений розрахунок економічної ефективності проєктних заходів для ТОВ «Україна 2001»

Стаття витрат / доходів	Сума, тис. грн
1. Сукупні інвестиційні витрати (CAPEX)	145 500
– Впровадження точного землеробства (техніка, ПЗ)	68 500
– Модернізація біогазового комплексу (біометан)	77 000
2. Річний економічний ефект (EBITDA приросту)	196 568
– Економія ресурсів у рослинництві (добрива, ЗЗР, ПММ)	116 686
– Ефект від заміщення міндобрив дигестатом (чистий)	79 882
3. Чистий приведений дохід (NPV) за 3 роки (ставка 18%)	283 450
4. Індекс рентабельності інвестицій (PI)	1,35
5. Термін окупності (PP), місяців	9

Розрахунок динамічних показників ефективності інвестицій свідчить про високу привабливість проєкту. Чистий приведений дохід (NPV) за трирічний горизонт планування при ставці дисконтування 18% (що враховує інфляційні та воєнні ризики) становить 283,45 млн грн. Індекс рентабельності (PI) на рівні 1,35 означає, що кожна гривня, інвестована в модернізацію ресурсного потенціалу, генерує 1,35 грн чистого грошового потоку. Термін окупності проєкту становить 9 місяців, що є надзвичайно високим показником для капіталомістких інвестицій і дозволяє повернути вкладені кошти в межах одного виробничого циклу.

Для мінімізації ризиків прийняття управлінських рішень було проведено аналіз чутливості проєкту до зміни ключових параметрів. Розглянуто песимістичний сценарій, який передбачає зниження цін на сільськогосподарську продукцію на 15% та одночасне зростання вартості технічного обслуговування обладнання на 20%. Моделювання показало, що навіть за таких умов проєкт залишається прибутковим, хоча термін окупності зростає до 14 місяців, а NPV знижується до 190 млн грн. Це свідчить про високий запас міцності запропонованої стратегії, який базується на зниженні собівартості, а не лише на очікуванні високих цін реалізації.

Важливим аспектом оцінки є прогнозування впливу заходів на загальний фінансовий стан ТОВ «Україна 2001». Реалізація стратегії ресурсозбереження призведе до структурних зрушень у собівартості продукції та покращення показників прибутковості. Прогноз фінансових результатів на наступний рік, розрахований з урахуванням ефекту від впровадження запропонованих заходів, демонструє позитивну динаміку ключових індикаторів.

Таблиця 3.5 – Прогноз фінансових показників ТОВ «Україна 2001» після реалізації заходів

Показник	Факт 2024 р.	Прогноз (після впровадження)	Відхилення, %
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	2 628 203	2 431 635	-7,5
Чистий прибуток, тис. грн	2 037 191	2 233 759	+9,6
Рентабельність продажів (ROS), %	41,71	45,73	+4,02
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	24,67	27,15	+2,48
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,86	2,01	+8,1

Зниження собівартості на 7,5% в абсолютному вимірі вивільнить значні обігові кошти, що дозволить підприємству зменшити потребу в короткострокових залученнях та покращити показники ліквідності. Прогнозується зростання чистого прибутку на 9,6%, що при збереженні обсягів власного капіталу призведе до підвищення рентабельності власного капіталу (ROE) до 27,15%. Таке зростання ефективності використання капіталу підвищить інвестиційну привабливість підприємства та його ринкову вартість.

Окрім прямих економічних вигод, реалізація стратегії забезпечить значний якісний приріст ресурсного потенціалу, який важко оцінити лише фінансовими метриками. Впровадження точного землеробства сприятиме збереженню родючості ґрунтів та запобіганню їх деградації, що є основою довгострокового існування агробізнесу. Використання органічних добрив (дигестату) замість мінеральних покращить структуру ґрунту та його вологоутримуючу здатність. Енергетична

автономність, досягнута завдяки власному біометану, нівелює ризики блекаутів та зростання тарифів на енергоносії, забезпечуючи безперервність виробничих процесів. Також варто відзначити соціальний ефект: перехід на високотехнологічне виробництво вимагатиме підвищення кваліфікації персоналу, що потягне за собою зростання заробітних плат та покращення умов праці, трансформуючи трудовий потенціал підприємства у людський капітал нового рівня.

Таким чином, запропонований комплекс заходів забезпечує синергетичний ефект, поєднуючи короткострокову економічну вигоду зі стратегічною стійкістю та екологічною відповідальністю. Це дозволить ТОВ «Україна 2001» не лише зміцнити свої ринкові позиції, а й сформувати надійну платформу для подальшого розвитку в умовах мінливого бізнес-середовища.

Висновки до третього розділу

Стратегічним імперативом розвитку ТОВ «Україна 2001» визначено перехід від екстенсивної моделі до інтенсифікації використання ресурсного потенціалу. В умовах зростання вартості ресурсів та волатильності ринків конкурентоспроможність підприємства забезпечується глибокою модернізацією та впровадженням інновацій. Ключовим вектором оптимізації є перехід до точного землеробства та створення замкненого циклу виробництва з переробкою відходів у енергію та органічні добрива, що формує стійку до криз бізнес-модель.

Впровадження системи точного землеробства виступає безальтернативним напрямом підвищення ефективності рослинництва. Застосування технологій диференційованого внесення добрив і засобів захисту на основі картування ґрунтів, використання інтелектуальних систем управління технікою, супутникового

моніторингу та агроскаутингу забезпечує раціоналізацію витрат та мінімізацію втрат. Комплексна цифровізація процесів сприяє економії ресурсів та підвищенню врожайності за рахунок створення оптимальних умов вегетації.

Критично важливим елементом стратегії є модернізація біоенергетичного кластера. Переорієнтація біогазового комплексу на виробництво біометану відкриває доступ до преміальних енергетичних ринків ЄС, забезпечуючи стабільну валютну виручку. Інтеграція біоенергетики вирішує проблему енергетичної безпеки та зменшує вуглецевий слід, що є конкурентною перевагою в умовах тренду на сталий розвиток.

Особливе економічне значення має впровадження технології використання дигестату як повноцінного замітника мінеральних добрив. Це дозволяє суттєво знизити залежність від зовнішніх постачальників агрохімії та зменшити собівартість продукції. Системне внесення органічних добрив сприяє відновленню родючості ґрунтів та стабілізації врожайності. Таким чином, відходи трансформуються у цінний актив, що замикає виробничий цикл та підвищує загальну рентабельність.

Реалізація програми технічного переозброєння та модернізації потребує капітальних інвестицій в обсязі 145,5 млн грн. Проєкт характеризується високою інвестиційною привабливістю: розрахунковий річний економічний ефект перевищує 196 млн грн, що забезпечує окупність інвестицій у термін до 9 місяців та мінімізує ризики ліквідності.

Вплив запропонованих заходів на фінансову архітектуру проявляється у суттєвому покращенні індикаторів ефективності. Прогнозується зниження виробничої собівартості на 7,5%, що дозволить вивільнити обігові кошти. Зростання чистого прибутку на 9,6% сприятиме підвищенню рентабельності продажів до 45,73% та рентабельності власного капіталу до 27,15%, що свідчить про перехід на якісно новий рівень ефективності використання капіталу.

Якісна трансформація ресурсного потенціалу охоплює матеріально-технічну та кадрову складові. Впровадження інновацій вимагає підвищення кваліфікації персоналу, стимулюючи розвиток людського капіталу. Енергетична автономність та екологічна безпека створюють фундамент для сталого розвитку, дозволяючи адаптуватися до змін середовища. Комплекс заходів забезпечує синергетичний ефект, гарантуючи ТОВ «Україна 2001» довгострокове лідерство в агропромисловому секторі.

ВИСНОВКИ

Ресурсний потенціал підприємства у сучасній економічній парадигмі виступає фундаментальною основою господарювання, що визначає стратегічні межі виробничих можливостей та рівень конкурентоспроможності суб'єкта ринку в умовах глобальної невизначеності. Економічна природа цієї категорії розкривається через діалектичну єдність матеріально-технічних, трудових, фінансових, інформаційних та енергетичних ресурсів, які у процесі безперервної взаємодії під впливом управлінських рішень трансформуються у додану вартість. Ключовою ознакою ефективності функціонування цієї складної системи є збалансованість її складових та здатність адаптуватися до турбулентних змін зовнішнього середовища. В умовах перманентних глобальних викликів, порушення логістичних ланцюгів та енергетичної нестабільності пріоритетного значення набувають інноваційна та енергетична складові потенціалу, які дозволяють забезпечити перехід від екстенсивної моделі нарощування обсягів до інтенсивної моделі якісного розвитку.

ТОВ «Україна 2001» є яскравим прикладом сучасного, високотехнологічного агропромислового підприємства, що функціонує як потужний вертикально інтегрований холдинг із замкненим циклом виробництва. Така архітектура бізнесу, що охоплює ланцюг від вирощування сільськогосподарських культур до глибокої переробки сировини, тваринництва та генерації відновлюваної енергії, забезпечує суб'єкту господарювання високий рівень резистентності до кризових явищ та ринкових коливань. Масштаби діяльності та диверсифікована структура дозволяють підприємству отримувати значний синергетичний ефект та максимізувати маржинальний дохід на кожному етапі створення вартості.

Аналіз фінансово-господарської діяльності товариства за період 2022–2024 років засвідчив стійку висхідну динаміку ключових показників ефективності. Чистий

дохід від реалізації продукції продемонстрував вражаюче зростання на 87,6%, досягнувши у 2024 році позначки 4,88 млрд грн. Ще більш показовою є динаміка чистого прибутку, який за аналізований період подвоївся і перевищив 2 млрд грн. Такий стрімкий ріст фінансових результатів відбувався на фоні збереження високої фінансової автономії та ліквідності балансу, що свідчить про здатність підприємства фінансувати свою діяльність переважно за рахунок власних джерел.

Сучасний стан використання ресурсного потенціалу підприємства характеризується чітко вираженим переходом до інтенсивної моделі відтворення: темпи зростання результативних показників діяльності суттєво випереджають темпи нарощування сукупних витрат та вартості активів. Підвищення віддачі від використання трудових ресурсів та основного капіталу досягається завдяки системній оптимізації бізнес-процесів та автоматизації виробництва. Критично важливим фактором зниження собівартості продукції та підвищення матеріаловіддачі виступає функціонування власного біогазового комплексу, який дозволяє утилізувати відходи виробництва та генерувати власну енергію, зменшуючи енергетичну складову в структурі витрат.

Попри високі поточні показники ефективності, подальший розвиток підприємства стикається з низкою об'єктивних викликів: високою волатильністю цін на енергоносії і мінеральні добрива, логістичними обмеженнями експорту в умовах воєнного стану та сезонною нерівномірністю грошових потоків. Стратегічний аналіз дозволив ідентифікувати необхідність глибокої модернізації ресурсної бази з акцентом на технологічність, повну енергетичну незалежність та поглиблення переробки сировини. Стратегічним пріоритетом ТОВ «Україна 2001» визначено формування моделі замкненого циклу виробництва з максимальною доданою вартістю та мінімальним вуглецевим слідом.

Основним вектором підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу в частині рослинництва є комплексна програма техніко-технологічного

перезброєння на засадах точного землеробства. Впровадження системи, що передбачає використання технологій диференційованого внесення добрив та засобів захисту рослин, високоточного GPS-моніторингу техніки та агроскаутингу, дозволяє кардинально змінити філософію управління земельним банком. Це дає можливість нівелювати негативний вплив природної строкатості ґрунтів, оптимізувати норми витрат дорогих матеріальних ресурсів та підвищити врожайність культур. Цифровізація виробничих процесів забезпечує прозорість управлінського обліку та сприяє прийняттю обґрунтованих рішень на основі реальних даних.

Критично важливим напрямом стратегічного розвитку є модернізація біоенергетичного кластера з переорієнтацією на виробництво біометану. Технічна модернізація існуючого біогазового заводу відкриває перед підприємством доступ до преміальних енергетичних ринків Європи, забезпечуючи стабільну валютну виручку та остаточно вирішуючи питання енергетичної безпеки. Невід'ємною складовою цієї стратегії є повне використання дигестату як високоефективного органічного заміника мінеральних добрив. Такий підхід дозволяє суттєво знизити залежність собівартості аграрної продукції від коливань світових цін на агрохімію та сприяє відновленню природної родючості ґрунтів, реалізуючи принцип циркулярної економіки.

Запропонований комплекс стратегічних заходів характеризується високою економічною ефективністю. Реалізація інвестиційного проєкту загальною вартістю 145,5 млн грн забезпечить отримання додаткового річного економічного ефекту на рівні понад 196 млн грн. Така висока рентабельність дозволяє окупити вкладені кошти протягом 9 місяців, що мінімізує інвестиційні ризики. Впровадження стратегії матиме системний позитивний вплив на фінансову архітектуру підприємства: прогнозується зниження виробничої собівартості на 7,5%, що сприятиме зростанню рентабельності продажів до 45,73% та рентабельності власного капіталу до 27,15%.

Якісна трансформація ресурсного потенціалу ТОВ «Україна 2001» виходить за межі суто фінансових показників. Технологічне переозброєння стимулюватиме розвиток кадрового потенціалу, а енергетична автономність та перехід на використання органічних добрив суттєво покращать екологічний профіль компанії. Сформована модель замкненого циклу гарантує підприємству довгострокову стійкість, енергетичну незалежність та зміцнення лідерських позицій в агропромисловому секторі України.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Аналоуї Ф. Strategic Management and Resources / Ф. Аналоуї. – London : Pearson, 2019.
2. Анчішкін А. І. Економічний потенціал підприємства / А. І. Анчішкін. – Москва : Наука, 2016.
3. Асоціація «Укрцукор». Члени асоціації та виробники цукру України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrsugar.com/> (дата звернення: 05.10.2025).
4. Берднікова Л. Ф. Ресурсний потенціал підприємства: сутність і складові / Л. Ф. Берднікова // Економіка України. – 2020.
5. Білорус О. Г. Глобальна економіка: тенденції, структура, регулювання / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко. – К. : КНЕУ, 2020. – 472 с.
6. Бланк І. А. Управління потенціалом підприємства / І. А. Бланк. – К. : Ніка-Центр, 2020. – 528 с.
7. Бурба І. М. Ефективність формування та використання ресурсного потенціалу підприємства / І. М. Бурба. – К. : НУБіП, 2024.
8. Буряк Н. С. Вплив зовнішнього середовища на ресурсну ефективність підприємства / Н. С. Буряк // Ефективна економіка. – 2021. – № 10. – С. 63–68.
9. Буряк П. Ю. Фінансово-економічні механізми розвитку потенціалу підприємства / П. Ю. Буряк // Економіка і держава. – 2021. – № 5. – С. 73–78.
10. Гавра В. Н. Сутність економічного потенціалу підприємства / В. Н. Гавра // Економічна теорія. – 2020.
11. Герасимчук З. В. Потенціал і розвиток підприємства / З. В. Герасимчук. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 364 с.

12. Гончаренко О. В. Інформаційне забезпечення управління ресурсами підприємства / О. В. Гончаренко // Науковий вісник УжНУ. Серія: Економіка. – 2022. – № 1. – С. 82–87.
13. Дашко І. М. Ресурсний потенціал підприємства: сучасні підходи до визначення / І. М. Дашко, І. В. Тимошук // Вісник економіки. – 2019.
14. Дикань В. Л. Організаційно-управлінські аспекти ефективного використання ресурсів підприємства / В. Л. Дикань // Бізнес-Інформ. – 2020. – № 9. – С. 100–105.
15. Довбенко О. П. Еколого-економічна збалансованість ресурсів підприємства / О. П. Довбенко // Аграрна економіка. – 2018.
16. Дубровіна Н. В. Інноваційні підходи до підвищення ефективності використання потенціалу підприємства / Н. В. Дубровіна // Менеджмент та підприємництво в Україні. – 2022. – № 3. – С. 87–92.
17. Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців [Електронний ресурс] // Clarity Project. – Режим доступу: <https://clarity-project.info/edr/35080933> (дата звернення: 10.10.2025).
18. Єрмоленко В. М. Техніко-технологічні фактори ефективності виробництва / В. М. Єрмоленко // Економічний простір. – 2021. – № 6. – С. 58–63.
19. Ігнат'єва І. А. Людський капітал як фактор розвитку підприємства / І. А. Ігнат'єва. – К. : КНЕУ, 2019. – 212 с.
20. Карпова В. В. Фактори стратегічного і тактичного впливу на потенціал підприємства / В. В. Карпова // Бізнес-навігатор. – 2021. – № 9. – С. 57–61.
21. Кірейцев Г. Г. Ресурсно-орієнтовані стратегії розвитку підприємства / Г. Г. Кірейцев // Економіка і організація управління. – 2021. – № 2. – С. 51–55.
22. Козак Ю. Г. Економічне середовище підприємства: фактори впливу та адаптаційні механізми / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова // Економічний вісник КНЕУ. – 2022. – № 3. – С. 74–81.

23. Компанія «Україна 2001» (Teofipol Group) [Електронний ресурс] // Latifundist.com. – Режим доступу: <https://latifundist.com/kompanii/776-ukraina-2001> (дата звернення: 13.10.2025).
24. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та розвиток / Н. С. Краснокутська. – Київ : КНЕУ, 2018.
25. Краснокутська Н. С. Управління розвитком ресурсного потенціалу підприємства / Н. С. Краснокутська // Вісник економіки України. – 2022.
26. Кузьмін О. Є. Економіка підприємства / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – Львів : Новий Світ–2000, 2020. – 496 с.
27. Латинін М. А. Інноваційні чинники підвищення ефективності ресурсного потенціалу / М. А. Латинін // Вісник економічної науки України. – 2022. – № 4. – С. 81–86.
28. Латишева О. В. Соціальні та екологічні аспекти формування ресурсного потенціалу / О. В. Латишева // Економічний простір. – 2021.
29. Маршалюк М. С. Поняття та структура ресурсного потенціалу підприємства / М. С. Маршалюк // Економіка АПК. – 2020.
30. Материнська О. А. Ресурсний потенціал підприємства: концептуальні підходи / О. А. Материнська, А. О. Ярова // Науковий вісник ХНТУСГ. – 2020.
31. Мельник Л. Г. Соціально-економічні фактори формування трудового потенціалу підприємства / Л. Г. Мельник // Економіка України. – 2021. – № 8. – С. 62–68.
32. Міщенко А. П. Адаптивне управління розвитком підприємства / А. П. Міщенко. – К. : КНЕУ, 2020. – 295 с.
33. Окоркова Л. Г. Людський фактор у формуванні ресурсного потенціалу підприємства / Л. Г. Окоркова // Бізнес Інформ. – 2022.
34. ООО «Украина 2001» – производитель сельхозпродукции [Електронний ресурс] // GrainTrade. – Режим доступу: <https://graintrade.com.ua/proizvoditel/ooo-ukraina-2001-id23011> (дата звернення: 16.10.2025).

35. Офіційна інформація про соціальні проєкти компанії [Електронний ресурс] // Teofipol Group. – Режим доступу: www.ukraine-2001.net.
36. Офіційний сайт ТОВ «Україна 2001» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukraine-2001.net.
37. Рєпіна І. М. Потенціал підприємства: оцінка та ефективність використання / І. М. Рєпіна. – Харків : ХНЕУ, 2021.
38. Сафроненко А. В. Комплексна оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу / А. В. Сафроненко // Економічний аналіз. – 2022. – № 1. – С. 82–86.
39. Сацута А. С. Підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства / А. С. Сацута. – Харків : ХНЕУ, 2021.
40. Сердак С. Е. Ресурсний потенціал підприємства як економічна категорія / С. Е. Сердак // Наукові праці НУБіП. – 2019.
41. Славов В. П. Ресурсний потенціал як основа матеріального відтворення / В. П. Славов, О. В. Коваленко // Економіка і держава. – 2020.
42. Теофіпольська енергетична компанія (біогазовий комплекс) [Електронний ресурс] // KTS Engineering. – Режим доступу: <https://www.kts-eng.com/projects/teofipolskaia-energeticheskaia-kompaniia/> (дата звернення: 18.10.2025).
43. Тлумачний словник української мови. Т. 7. – К: Наукова думка, 2021.
44. ТОВ «Україна 2001» (ЄДРПОУ 35080933) [Електронний ресурс] // Opendatabot. – Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/35080933> (дата звернення: 17.10.2025).
45. ТОВ «Україна 2001» (КВЕД 01.11, 01.13, 01.19) [Електронний ресурс] // UA-REGION. – Режим доступу: <https://www.ua-region.com.ua/35080933> (дата звернення: 19.10.2025).
46. ТОВ «Україна 2001» (код 35080933) [Електронний ресурс] // YouControl. – Режим доступу: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/35080933/ (дата звернення: 21.10.2025).

47. ТОВ «Україна 2001» (структура, керівництво) [Електронний ресурс] // VKursi.pro. – Режим доступу: <https://vkursi.pro/card/tov-ukraina-2001-35080933> (дата звернення: 22.10.2025).
48. ТОВ «Україна 2001»: фінансова звітність, діяльність, партнери [Електронний ресурс] // Clarity Project. – Режим доступу: <https://clarity-project.info/edr/35080933> (дата звернення: 24.10.2025).
49. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка / О. С. Федонін, І. М. Рєпіна, О. І. Олексюк. – К. : КНЕУ, 2021. – 308 с.
50. Хоружий Л. І. Соціально-психологічні фактори ефективності діяльності персоналу / Л. І. Хоружий // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2020. – № 2. – С. 90–94.
51. Черненко О. І. Інтеграційні процеси як фактор підвищення ефективності ресурсного використання / О. І. Черненко // Наукові праці НУХТ. – 2020. – № 7. – С. 75–79.
52. Шершньова З. Є. Стратегічне управління / З. Є. Шершньова. – К. : КНЕУ, 2020. – 384 с.
53. Barney J. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage / J. Barney // Journal of Management. – 1991.
54. Latysheva O. V. Green Economics and Resource Efficiency / O. V. Latysheva // Journal of Sustainable Management. – 2021.
55. Lynch R. Corporate Strategy / R. Lynch. – London : Pearson, 2018.
56. Samuelson P. Economics / P. Samuelson, W. Nordhaus. – New York : McGraw-Hill, 2020.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця А1 – Зведена фінансова звітність (Баланс) ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр. (тис. грн)

Найменування статті	Код рядка	На 31.12.2022	На 31.12.2023	На 31.12.2024
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ				
Нематеріальні активи	1000	205	173	432
Основні засоби	1010	777 381	1 034 952	1 442 598
Довгострокові біологічні активи	1020	119 871	149 599	186 461
Довгострокові фінансові інвестиції	1035	990 545	564 886	566 489
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	22 293	22 293	22 293
Інші необоротні активи	1090	123 416	128 512	179 078
Усього за розділом I	1095	2 033 711	1 900 415	2 397 351
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ				
Запаси	1100	2 447 773	2 473 165	2 623 945
Поточні біологічні активи	1110	195 394	328 560	428 406
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	442 130	505 279	1 542 063
Дебіторська заборгованість з бюджетом	1135	464	4 707	1 275
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 622 250	4 804 320	5 959 816
Гроші та їх еквіваленти	1165	99 379	991	82 799
Інші оборотні активи	1190	18 637	15 284	20 779
Усього за розділом II	1195	6 826 027	8 132 306	10 659 083
Необоротні активи, утримувані для продажу	1200	427	0	0
БАЛАНС (АКТИВ)	1300	8 860 165	10 032 721	13 056 434
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 405	1 405	1 405
Капітал у дооцінках	1405	13 872	13 647	13 472
Резервний капітал	1415	0	350	350
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 967 508	7 223 323	9 260 689
Усього за розділом I	1495	5 982 785	7 238 725	9 275 916
II. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Довгострокові кредити банків	1510	660 857	127 532	207 773
Інші довгострокові зобов'язання	1515	113 749	120 736	171 681
Усього за розділом II	1595	774 606	248 268	379 454
III. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Короткострокові кредити банків	1600	359 525	478 944	879 359
Поточна кред. заборг. за довгостр. зобов'язаннями	1610	16 507	12 418	15 493
Поточна кред. заборг. за товари, роботи, послуги	1615	174 932	168 580	482 569

Поточна кред. заборг. з бюджетом	1620	1 710	3 961	3 580
Поточна кред. заборг. зі страхування	1625	0	622	287
Поточна кред. заборг. з оплати праці	1630	3 694	4 363	5 356
Поточні забезпечення	1660	11 508	12 215	13 718
Інші поточні зобов'язання	1690	1 534 898	1 399 091	2 000 702
Усього за розділом III	1695	2 102 774	2 545 728	3 401 064
БАЛАНС (ПАСИВ)	1900	8 860 165	10 032 721	13 056 434

ДОДАТОК Б

Таблиця Б1 – Зведений Звіт про фінансові результати ТОВ «Україна 2001» за 2022–2024 рр. (тис. грн)

Найменування статті	Код рядка	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 602 963	3 727 206	4 884 504
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 356 947)	(1 657 053)	(2 628 203)
Валовий прибуток (збиток)	2090	1 246 016	2 070 153	2 256 301
Інші операційні доходи	2120	108 658	142 263	272 556
Адміністративні витрати	2130	(51 610)	(74 408)	(67 273)
Витрати на збут	2150	(29 937)	(17 995)	(195 965)
Інші операційні витрати	2180	(313 670)	(69 731)	(284 620)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	959 457	2 050 282	1 980 999
Інші фінансові доходи	2220	359	4 538	461
Інші доходи	2240	162 890	6 429	120 842
Фінансові витрати	2250	(57 532)	(114 738)	(65 111)
Інші витрати	2270	(48 106)	(8 409)	(361 186)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 017 987	1 938 102	2 037 191
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	(108 319)	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 017 987	1 829 783	2 037 191
СУКУПНИЙ ДОХІД	2465	1 017 987	1 829 783	2 037 191
ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ				
Матеріальні затрати	2500	2 889 290	3 889 546	4 024 600
Витрати на оплату праці	2505	87 775	85 418	99 360
Відрахування на соціальні заходи	2510	16 935	16 215	18 791
Амортизація	2515	114 143	135 103	145 914
Інші операційні витрати	2520	889 737	774 253	1 184 553
Разом	2550	3 997 880	4 900 535	5 473 218

Завідувачу кафедри
Менеджменту та адміністрування
Нілі ТЮРІНІЙ

здобувача вищої освіти (студента ПІБ,
 факультет, «курс», «група»)
Савков Р. В. ФУАТ 2 курс БДП14-1

ЗАЯВА

З правилами чинного Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті, згідно з яким виявлення академічного плагіату є підставою для відмови в допуску кваліфікаційної роботи до захисту і застосування заходів академічної відповідальності, ознайомлений (а). Про використання спеціалізованих програмних засобів (СПЗ) StrikePlagiarism та Anti-Plagiarism для перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на наявність академічного плагіату оповіщений (а). Надаю університету право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в базах даних СПЗ і використання роботи для виявлення академічного плагіату в інших роботах, які перевіряються СПЗ.

Також надаю свою згоду на обробку й збереження університетом моєї роботи в Інституційному репозитарії Хмельницького національного університету.

Робота надається для перевірки в електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

05.11.2025

дата

підпис